

“МТЕЛ” а.д. БАЊА ЛУКА

**Консолидовани финансијски извјештаји
за годину која се завршава 31. децембра 2023.
године и**

Извјештај независног ревизора

САДРЖАЈ

	Страна
ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	1 - 5
КОНСОЛИДОВАНИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	
Консолидовани извјештај о добитку и губитку и осталом укупном резултату	6
Консолидовани извјештај о финансијском положају	7
Консолидовани извјештај о промјенама у капиталу	8
Консолидовани извјештај о новчаним токовима	9
Напомене уз консолидоване финансијске извјештаје	10 - 59

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА И УПРАВНОМ ОДБОРУ “МТЕЛ” а.д. БАЊА ЛУКА

Мишљење

Извршили смо ревизију приложених консолидованих финансијских извјештаја “Мтел” а.д. Бања Лука и његових зависних друштава (заједно у даљем тексту “Група”), који обухватају консолидовани извјештај о финансијском положају на дан 31. децембра 2023. године и консолидовани извјештај о добитку и губитку и осталом укупном резултату, консолидовани извјештај о промјенама у капиталу и консолидовани извјештај о новчаним токовима за годину која се завршава на тај дан, као и напомене уз консолидоване финансијске извјештаје, укључујући и преглед значајних рачуноводствених политика.

По нашем мишљењу, приложени консолидовани финансијски извјештаји приказују истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, финансијску позицију Групе на дан 31. децембра 2023. године, као и резултате њеног пословања и токове готовине за годину која се завршава на тај дан у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања (МСФИ).

Основа за мишљење

Ревизију смо извршили у складу са Међународним стандардима ревизије (МСР). Наше одговорности у складу са тим стандардима детаљније су описане у одјелјку нашег извјештаја *Одговорности ревизора за ревизију консолидованих финансијских извјештаја*. Ми смо независни у односу на Групу у складу са *Кодексом етике за професионалне рачуновође* Одбора за међународне етичке стандарде за рачуновође (*ИЕСБА Кодекс*) и испунили смо наше етичке одговорности у складу са *ИЕСБА Кодексом*. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и одговарајући и да обезбјеђују основу за изражавање нашег мишљења.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која су, по нашем професионалном просуђивању, била од највећег значаја у нашој ревизији консолидованих финансијских извјештаја текућег периода. Ова питања су обрађена у контексту ревизије консолидованих финансијских извјештаја у цјелини, као и у формирању нашег мишљења о њима и ми не изражавамо посебно мишљење о овим питањима.

(наставља се)

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА И УПРАВНОМ ОДБОРУ “МТЕЛ” а.д. БАЊА ЛУКА (Наставак)

Кључна питања ревизије (Наставак)

Кључно питање ревизије	Примјењене процедуре ревизије
1. Признавање прихода (тачност евидентирања прихода због сложености информационих система за генерисање прихода од извршених услуга) Напомена 5. уз консолидоване финансијске извјештаје	

Постоји инхерентни ризик у вези са тачношћу признатих прихода од извршених услуга који произилази из сложености информационих система (ИТ) Групе преко којих се мјери остварени саобраћај, тарифирање цијена, одобрени бесплатни саобраћај и остали попусти у процесу генерисања прихода.

На бази спроведених процедура, нисмо идентификовали значајне налазе у односу на тачност евидентираних прихода за годину која се завршава на дан 31. децембра 2023. године.

Процијенили смо најважније ИТ системе Групе за евидентирање оствареног саобраћаја, тарифирање цијена и фактурисање услуга купцима и спровели тестове релевантних контрола над овим системима, тестирали смо релевантне контроле над преносом података из одговарајућих информационих система у главну књигу, као и контроле над процесом плаћања рачуна од стране купаца и процесом рјешавања жалбених захтјева купаца.

На бази узорка смо тестирали усаглашеност цијена и услова попушта на фактурама купаца са важећим цјеновником и условима попушта.

Кључно питање ревизије	Примјењене процедуре ревизије
2. Признавање прихода од продаје улагања у зависна друштва, Напомене 1, 3. и 6. уз консолидоване финансијске извјештаје	

Наведено кључно ревизорско питање одабрано је због тога што се ради о значајним трансакцијама које нису биле уобичајене у пословању Друштва.

На бази спроведених процедура, нисмо идентификовали значајне налазе у односу на ово кључно питање ревизије.

Прегледали смо документацију везану за оснивање зависног друштва Sky towers infrastructure д.о.о. Бања Лука, као и документацију везану за повећање оснивачког капитала овог зависног друштва преносом материјалне имовине Друштва. Упоредили смо евидентирану накнаду са уговором о купопродаји 100% удјела у привредном друштву Sky towers infrastructure д.о.о. Бања Лука којим су удјели продати. Такође, прегледали смо обрачун капиталног добитка од продаје удјела, као и поштовање уговорене динамике плаћања накнаде за пренос удјела.

(наставља се)

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА И УПРАВНОМ ОДБОРУ “МТЕЛ” а.д. БАЊА ЛУКА (Наставак)

Кључна питања ревизије (Наставак)

Кључно питање ревизије	Примјењене процедуре ревизије
3. Капитализација трошкова улагања у нематеријална улагања и некретнине, постројења и опрему, као и њихово вредновање након почетног признавања, Напомене 12. и 13. уз консолидоване финансијске извјештаје	

Наведено кључно ревизорско питање је изабрано због тога што обухвата значајне процјене руководства Групе приликом саме капитализације трошкова улагања у софтвер и некретнине, постројења и опрему, као и приликом одређивања периода амортизације и накнадног одмјеравања надокнадиве вриједности ових средстава због релативно брзих технолошких промјена које су карактеристичне за телекомуникациону дјелатност.

На бази спроведених процедура, нисмо идентификовали значајне налазе у односу на адекватност капитализације трошкова улагања у нематеријална улагања и некретнине, постројења и опрему, као и њихово накнадно вредновање након почетног признавања у години која се завршава на дан 31. децембра 2023. године.

Тестирали смо на бази узорка издатке Групе евидентиране на трошковима текућег периода, као и повећања која је Група током године евидентирала на нематеријалним улагањима и некретнинама, постројењима и опреми, са становишта испуњености критеријума за капитализацију издатака, односно њихово признавање као трошкова у текућем периоду. Анализирали смо процјене руководства Групе у вези са постојањем индикатора обезврјеђења нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме, као што су измјене у коришћењу, смањење тржишне вриједности, уочавање физичких оштећења и сл. Размотрили смо примјењене стопе амортизације у односу на животни вијек средстава, планове замјене средстава, претходна искуства код расходовања, као и остварене приходе и расходе од отуђења појединих средстава. Тестирали смо интерне контроле имплементираних од стране руководства Групе у овом процесу. На бази узорка смо провјерили аритметичку тачност обрачуна амортизације и упоредили стопе са претходним обрачунским периодом. Поред тога, тестирали смо инвестиције у току према старосној структури улагања, физичком стању, додатно капитализованим трошковима у току периода, моменту стављања у употребу и почетку амортизовања.

(наставља се)

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА И УПРАВНОМ ОДБОРУ “МТЕЛ” а.д. БАЊА ЛУКА (Наставак)

Одговорности руководства и лица овлашћених за управљање за консолидоване финансијске извјештаје

Руководство Групе је одговорно за састављање и истинито приказивање консолидованих финансијских извјештаја у складу са МСФИ, као и за оне интерне контроле које руководство одреди као неопходне у припреми консолидованих финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале усљед криминалне радње или грешке.

При састављању консолидованих финансијских извјештаја, руководство је одговорно за процјену способности Групе да настави пословање по начелу сталности, објелодањујући, када је то примјенљиво, питања која се односе на наставак пословања и коришћење рачуноводствене основе сталности пословања, осим уколико руководство не намјерава да ликвидира Групу или да обустави пословање, или нема другу реалну могућност осим да то уради.

Лица овлашћена за управљање одговорна су за надзор над процесом финансијског извјештавања Групе.

Одговорности ревизора за ревизију консолидованих финансијских извјештаја

Наш циљ је да се, у разумној мјери, увјеримо да консолидовани финансијски извјештаји у цјелини не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале усљед криминалне радње или грешке, и да издамо извјештај ревизора који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање је висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија извршена у складу са МСР увијек открити материјално значајан погрешан исказ када он постоји. Погрешни искази могу настати усљед криминалне радње или грешке и сматрају се материјално значајним уколико се може у разумној мјери очекивати да они, појединачно или у збиру, утичу на економске одлуке корисника које се доносе на основу ових консолидованих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу са МСР, ми користимо професионално просуђивање и задржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- Идентификујемо и процјењујемо ризике од материјално значајног погрешног исказа у консолидованим финансијским извјештајима, насталог усљед криминалне радње или грешке, осмишљавамо и извршавамо ревизорске процедуре које одговарају тим ризицима и прибављамо ревизијске доказе који су довољни и одговарајући да обезбиједо основу за наше мишљење. Ризик од неоткривања материјално значајног погрешног исказа насталог усљед криминалне радње је већи од ризика од материјално значајног погрешног исказа насталог усљед грешке, пошто криминална радња може подразумевати тајне споразуме, фалсификовање, намјерне пропусте, лажне исказе или заобилажење интерне контроле.
- Сагледавамо интерне контроле које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о дјелотворности интерних контрола Групе.
- Оцјењујемо адекватност примјењених рачуноводствених политика и оправданост рачуноводствених процјена и са њима повезаних објелодањивања извршених од стране руководства.

(наставља се)

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА И УПРАВНОМ ОДБОРУ “МТЕЛ” а.д. БАЊА ЛУКА (Наставак)

Одговорности ревизора за ревизију консолидованих финансијских извјештаја (наставак)

- Доносимо закључак о адекватности примјене начела сталности пословања од стране руководства и, да ли, на основу прибављених ревизијских доказа, постоји материјално значајна неизвјесност у вези са догађајима или околностима који могу изазвати значајну сумњу у погледу способности Групе да настави пословање по начелу сталности. Уколико закључимо да постоји материјално значајна неизвјесност, ми смо у обавези да скренемо пажњу у нашем извјештају ревизора на одговарајућа објелодањивања наведена у консолидованим финансијским извјештајима, или да модификујемо наше мишљење, уколико су таква објелодањивања неадекватна. Наши закључци се заснивају на ревизијским доказима прибављеним до датума нашег извјештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или услови могу проузроковати да Група престане да послује у складу са начелом сталности.
- Дајемо оцјену опште презентације, структуре и садржаја консолидованих финансијских извјештаја, укључујући и објелодањивања, као и да ли консолидовани финансијски извјештаји приказују поткрепљујуће трансакције и догађаје на начин којим се постиже истинита и објективна презентација.
- Прибављамо довољно одговарајућих ревизијских доказа у вези са финансијским информацијама ентитета или пословним активностима у оквиру Групе ради изражавања мишљења о консолидованим финансијским извјештајима. Одговорни смо за усмјерење, надзор и вршење ревизије Групе. Ми смо искључиво одговорни за наше ревизорско мишљење.

Ми комуницирамо са лицима овлашћеним за управљање у вези са, између осталог, планираним обимом и временом ревизије и значајним налазима ревизије, укључујући и значајне недостатке у интерним контролама које идентификујемо током наше ревизије.

Такође обезбјеђујемо лицима овлашћеним за управљање изјаву да се придржавамо релевантних етичких захтјева у вези са независношћу и да ћемо им саопштити све односе и остала питања за које се у разумној мјери може очекивати да се одражавају на нашу независност, и, гдје је то примјенљиво, одговарајуће мјере заштите.

Од питања саопштених лицима овлашћеним за управљање, одређујемо она питања која су била од највећег значаја у ревизији консолидованих финансијских извјештаја текућег периода и, сходно томе, представљају кључна питања ревизије. Ми описујемо ова питања у нашем извјештају ревизора, осим уколико закон или регулатива искључују јавно објелодањивање у вези са питањем или, када, у изузетно ријетким околностима, одлучимо да питање не би требало да се саопшти у нашем извјештају због тога што се у разумној мјери може очекивати да негативне посљедице саопштавања превазиђу корист за јавни интерес од саопштавања тог питања.

Партнер ангажовања на ревизији чији је резултат рада овај извјештај независног ревизора је Тибор Флорјан.

Тибор Флорјан
Овлашћени ревизор и
Лице овлашћено за заступање

Друштво за консалтинг и ревизију БДО д.о.о.
Иве Андрића 15, Бања Лука
15. април 2024. године

**КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ О ДОБИТКУ И ГУБИТКУ И ОСТАЛОМ УКУПНОМ РЕЗУЛТАТУ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године
(У Конвертибилним маркама)**

	Напомене	Година која се завршава 31. децембра 2023.	Година која се завршава 31. децембра 2022.
Приходи од продаје робе и услуга	5	517,747,078	499,432,390
Остали пословни приходи	6	309,365,306	31,706,355
Трошкови материјала, робе и везаних услуга	7	(46,755,208)	(57,792,498)
Трошкови запослених	8	(101,750,027)	(92,032,321)
Трошкови амортизације	12,13,14,18	(138,698,427)	(137,192,320)
Трошкови производних услуга	9	(101,207,550)	(102,680,954)
Остали пословни расходи	10	(37,839,064)	(35,964,154)
Финансијски приходи- каматносни	11	938,228	628,869
Финансијски приходи- остали	11	1,271,749	1,622,261
Обезвређење финансијских средстава	22	(2,883,034)	(2,715,697)
Финансијски расходи	11	(28,531,040)	(10,555,634)
Учешће у резултату придружених друштава	15	20,938,714	876,860
Добитак прије опорезивања		392,596,725	95,333,157
Порез на добитак	36 (a)	(38,124,365)	(10,309,186)
Нето добитак		354,472,360	85,023,971
Остали укупни резултат, умањен за порезе:			
(a) Ставке које могу бити накнадно рекласификоване у добитке и губитке:			
Ревалоризационе резерве - актуарски добитак	31	291,573	98,849
Укупни остали резултат, умањен за порезе		291,573	98,849
Укупни резултат за период		354,763,933	85,122,820
Нето добитак периода који припада:			
Власницима Групе		354,472,360	85,023,971
Власницима учешћа без права контроле		-	-
		354,472,360	85,023,971
Укупни резултат за период који припада:			
Власницима Групе		354,763,933	85,122,820
Власницима учешћа без права контроле		-	-
		354,763,933	85,122,820
Зарада по акцији:			
Основна и разријеђена зарада по акцији	38	0.7214	0.1730

Приложени консолидовани финансијски извјештаји Групе су утврђени од стране менаџмента "Мтел" а.д. Бања Лука дана 29. фебруара 2024. године.

Потписано у име Друштва и Групе:

др Јелена Триван
Генерални директор

М.П.

Дејан Јокић
Извршни директор за финансије

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових консолидованих финансијских извјештаја.

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОЛОЖАЈУ
На дан 31. децембар 2023. године
(У Конвертибилним маркама)

	Напомене	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања и <i>goodwill</i>	12	267,033,561	275,139,907
Некретнине и опрема	13	743,728,144	712,436,777
Имовина узета у закуп	14	39,923,594	41,109,598
Улагања у придружена друштва	15	227,431,670	206,497,294
Дугорочна потраживања и кредити	16	588,124	316,637
Остала улагања	17	400	2,047
Дугорочна средства по основу стицања уговора са купцима	18	8,979,496	9,896,662
Остала дугорочна потраживања и средства		41,021,372	-
Одложена пореска средства	36 (в)	1,542,174	882,406
		1,330,248,535	1,246,281,328
Обртна имовина			
Залихе	19	15,410,827	12,840,989
Имовина намијењена продаји		17,313	17,861
Купци	20	367,918,210	92,997,586
Потраживања за преплаћени порез на добитак	36 (д)	-	1,120,944
Друга потраживања	21	3,601,505	1,497,848
Депозити и потраживања за кредите	23	1,386,378	186,373
Активна временска разграничења	24	15,010,243	19,314,949
Готовина и готовински еквиваленти	25	25,007,822	24,594,033
		428,352,298	152,570,583
Укупна актива		1,758,600,833	1,398,851,911
ПАСИВА			
Капитал			
Акцијски капитал	26	491,383,755	491,383,755
Законске резерве	26	49,594,492	49,275,002
Ревалоризационе резерве - актуарски добици		370,068	78,495
Остале резерве - резерве по основу инвестиционе обавезе	26	97,791,500	97,791,500
Нераспоређени добитак		394,626,295	40,473,425
		1,033,766,110	679,002,177
Дугорочне обавезе и резервисања			
Кредити и остале дугорочне обавезе	27	165,119,260	196,969,330
Обавезе за имовину узету у закуп	28	28,525,308	29,939,324
Обавезе за право на дистрибуцију ТВ садржаја	29	20,769,155	34,355,150
Разграничени приходи	30	-	12,367
Бенефиције за запослене	31	5,973,443	6,333,127
Резервисања	32	2,056,968	2,964,023
Одложене пореске обавезе	36 (г)	20,675,414	14,925,587
		243,119,548	285,498,908
Краткорочне обавезе			
Кредити и остале краткорочне обавезе	27	74,814,554	65,916,875
Обавезе за имовину узету у закуп	28	13,259,462	13,066,671
Обавезе за право на дистрибуцију ТВ садржаја	29	34,557,634	28,623,700
Добављачи	33	169,189,324	156,178,093
Пасивна временска разграничења	34	43,250,065	37,664,987
Бенефиције за запослене	31	1,224,138	815,635
Резервисања	32	3,405,162	2,905,906
Разграничени приходи	30	12,367	12,367
Обавезе за дивиденду	38	92,353,568	109,012,126
Обавезе за порез на добитак	36 (д)	27,382,549	-
Остале обавезе	35	22,266,352	20,154,466
		481,715,175	434,350,826
Укупна пасива		1,758,600,833	1,398,851,911

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових консолидованих финансијских извјештаја.

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА НА КАПИТАЛУ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године
(У Конвертибилним маркама)

	Акцијски капитал	Законске резерве	Остале резерве - резерве по основу инвестиционе обавезе	Ревалоризационе резерве - актуарски (губици)/добици	Нераспоређени добитак	Укупно
Стање, 1. јануар 2022. године	491,383,755	49,265,051	97,791,500	(20,354)	40,248,384	678,668,336
Нето добитак за годину	-	-	-	-	85,023,971	85,023,971
Укупни остали резултат за годину	-	-	-	98,849	-	98,849
<i>Укупни резултат за годину</i>	-	-	-	98,849	85,023,971	85,122,820
Нето добици године признати директно у капиталу	-	-	-	-	3,265	3,265
<i>Расподјела добитка:</i>						
Дивиденде акционарима	-	-	-	-	(45,106,862)	(45,106,862)
Привремена дивиденда акционарима	-	-	-	-	(39,685,382)	(39,685,382)
Законске резерве	-	9,951	-	-	(9,951)	-
Стање, 31. децембар 2022. године	491,383,755	49,275,002	97,791,500	78,495	40,473,425	679,002,177
Нето добитак за годину	-	-	-	-	354,472,360	354,472,360
Укупни остали резултат за годину	-	-	-	291,573	-	291,573
<i>Укупни резултат за годину</i>	-	-	-	291,573	354,472,360	354,763,933
Нето добици године признати директно у капиталу	-	-	-	-	-	-
<i>Расподјела добитка:</i>						
Дивиденде акционарима	-	-	-	-	-	-
Привремена дивиденда акционарима	-	-	-	-	-	-
Законске резерве	-	319,490	-	-	(319,490)	-
Стање, 31. децембар 2023. године	491,383,755	49,594,492	97,791,500	370,068	394,626,295	1,033,766,110

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових консолидованих финансијских извјештаја.

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ О НОВЧАНИМ ТОКОВИМА
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године
(У Конвертибилним маркама)

	Година која се завршава 31. децембра 2023.	Година која се завршава 31. децембра 2022.
Токови готовине из пословних активности		
Приливи од продаје и примљени аванси	498,430,074	480,095,730
Остали приливи из редовног пословања	3,964,331	3,315,494
Одливи за набавке материјала, горива, енергије и друге трошкове	(149,627,600)	(133,403,366)
Одливи по основу бруто зарада и накнада зарада	(101,900,651)	(91,982,100)
Одливи по основу камата	(17,578,131)	(7,796,726)
Одливи по основу пореза из резултата	(5,581,780)	(8,147,996)
Одливи по основу осталих дажбина	(19,601,065)	(19,391,884)
<i>Нето прилив готовине из пословних активности</i>	208,105,178	222,689,152
Токови готовине из активности пласирања и инвестирања		
Набавке некретнина, опреме и нематеријалних улагања	(111,424,766)	(85,377,048)
Прилив по основу продаје некретнина, опреме и нематеријалних улагања	239,441	513,872
Приливи од камата	773,896	626,733
Одливи по основу осталих дугорочних финансијских пласмана	(2,500,000)	-
Приливи по основу краткорочних финансијских пласмана	1,000,000	1,130,358
Одливи по основу улога у зависна и придружена друштва	(12,812,837)	(4,107,243)
Приливи по основу осталих дугорочних финансијских пласмана	33,872	48,669
<i>Нето одлив готовине из активности пласирања и инвестирања</i>	(124,690,394)	(87,164,659)
Токови готовине из активности финансирања		
Приливи по основу дугорочних кредита	15,135,812	185,958,446
Приливи по основу краткорочних кредита	3,406,463	1,337,517
Одливи по основу дугорочних финансијских обавеза	(67,795,265)	(264,582,384)
Одливи по основу краткорочних кредита	(3,406,463)	(1,363,280)
Одливи за дивиденде и привремене дивиденде акционарима	(16,067,218)	(37,761,113)
Одливи по основу плаћања обавезе за закуп	(14,274,324)	(14,187,204)
<i>Нето одлив готовине из активности финансирања</i>	(83,000,995)	(130,598,018)
Нето повећање готовине и готовинских еквивалената	413,789	4,926,475
Готовина и готовински еквиваленти на почетку године	24,594,033	19,667,558
Готовина и готовински еквиваленти на крају године	25,007,822	24,594,033

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових консолидованих финансијских извјештаја.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**
1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Матично друштво “Мтел” а.д. (у даљем тексту: “Друштво”) са сједиштем у Бањој Луци, Република Српска, Босна и Херцеговина, налази се на адреси Вука Караџића 2. Пуни пословни назив Друштва је “Телекомуникације Републике Српске” а.д. Бања Лука, а Друштво се у свом пословању користи са додатна два скраћена пословна имена – “Мтел” а.д. Бања Лука и “Телеком Српске” а.д. Бања Лука.

Већински власник Друштва је Предузеће за телекомуникације “Телеком Србија” а.д. Београд, Србија, које посједује 65.01% акција Друштва.

На дан 31. децембра 2023. године, Друштво је, у свом власништву имало улоге у зависна друштва према сљедећој структури (заједно у даљем тексту - “Група”):

ЗАВИСНА ДРУШТВА	Удио	
<i>Logosoft</i> д.о.о. Сарајево, Босна и Херцеговина	100%	Друштво
<i>Блицнет</i> д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговина	100%	Друштво
<i>Финанц</i> д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговина	100%	Друштво
<i>TRION TEL</i> д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговина	100%	Друштво

Рјешењем Окружног привредног суда у Бањој Луци, дана 12. септембра 2022. године, у регистар пословних субјеката овог суда се уписује статусна промјена спајање уз припајање друштва *Елта Кабел* д.о.о. Добој и друштва *Телрад Нет* д.о.о. Бијељина друштву стицаоцу *Блицнет* д.о.о. Бања Лука. Друштво стицалац *Блицнет* д.о.о. Бања Лука наставља да обавља све дјелатности које је обављало до дана припајања, као и дјелатности које су обављала друштва која су припојена.

Друштво је основало ново привредно друштво *Sky Towers Infrastructure* д.о.о. са сједиштем у Бањој Луци. Дана 16. маја 2023. године, на основу рјешења Окружног привредног суда у Бањој Луци, привредно друштво *Sky Towers Infrastructure* д.о.о. Бања Лука је уписано у регистар пословних субјеката овог суда. Зависно друштво *Sky Towers Infrastructure* д.о.о. Бања Лука је регистровано за обављање дјелатности бежичне телекомуникације. У складу са стратешком одлуком Друштва, закључен је уговор о купопродаји и преносу 100% удјела власништва у зависном друштву *Sky Towers Infrastructure* д.о.о. Бања Лука. На основу наведеног, у регистру пословних субјеката, дана 12. децембра 2023. године извршен је упис промјене власништва над удјелом у друштву *Sky Towers Infrastructure* д.о.о. Бања Лука..

Уговор о купопродаји *TRION TEL* д.о.о. Бања Лука закључен је дана 17. јула 2023. године. Дана 27. јула закључен је Уговор о преносу 100% удјела власништва у друштву који представља основ за упис промјене удјела власништва у регистар пословних субјеката друштва *TRION TEL* д.о.о. Бања Лука, чиме је Мтел а.д. Бања Лука постао власник 100% удјела власништва у друштву *TRION TEL* д.о.о. Бања Лука.

На дан 31. децембра 2023. године Друштво је, у свом власништву имало улоге и у придружена друштва према сљедећој структури:

ПРИДРУЖЕНА ДРУШТВА	Удио	
<i>МТЕЛ</i> д.о.о. Подгорица, Црна Гора	49%	Друштво
	51%	Телеком Србија а.д. Београд
<i>МТЕЛ Global</i> д.о.о. Београд, Србија	41%	Друштво
	59%	Телеком Србија а.д. Београд

На дан 31. децембра 2023. године, Група је имала 2,621 запослених (на дан 31. децембра 2022. године: 2,584 запослена).

Основна дјелатност Групе је пружање јавних телекомуникационих услуга, од којих је најзначајнија јавна телефонска услуга у фиксној и мобилној телекомуникацијској мрежи. Поред тога, Група нуди и остале телекомуникационе услуге које укључују услуге приступа интернету, услуге закупа водова, услуге приступа мрежи за пренос података (мобилни интернет) и услуге преноса сигнала у сврху дистрибуције аудиовизуелних медијских услуга (сателитска телевизија, IPTV, услуге с додатом вриједности). Група такође пружа услуге и у области закупа, управљања и заштите телекомуникационе инфраструктуре.

На дан 31. децембра 2023. године, Група је обезбјеђивала телекомуникационе услуге за укупно 1,832,643 корисника (31. децембар 2022. године: 1,909,719 корисника).

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године****1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ (Наставак)**

Органи Друштва су: Скупштина акционара, Управни одбор, Извршни одбор, Генерални директор, Одбор за ревизију и интерни ревизор.

Генерални директор Друштва на дан 31. децембра 2023. године је: др Јелена Триван.

Чланови Управног одбора на дан састављања ових консолидованих финансијских извјештаја су:

Владимир Лучић
Данијела Малетић
Дејан Царевић
Славко Митровић
Драшко Марковић
Бранко Маловић
Ненад Томовић

Чланови Извршног одбора на дан састављања ових консолидованих финансијских извјештаја су:

др Јелена Триван
Дејан Јокић
Милан Алексијевић
Милосав Парезановић
Никола Таџић

**2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ
ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД****2.1. Изјава о усаглашености**

Приложени финансијски извјештаји представљају консолидоване финансијске извјештаје Групе и састављени су у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања (МСФИ).

2.2. Основе вредновања

Консолидовани финансијски извјештаји Групе су састављени по начелу набавне вриједности (историјског трошка), осим за ревалоризацију одређених финансијских инструмената, финансијске имовине чија се фер вриједност мјери кроз остали укупан резултат, који су вредновани по фер вриједности, као што је објашњено у рачуноводственим политикама за финансијске инструменте. Историјски трошак је генерално заснован на фер вриједности накнаде плаћене у замјену за робу и услуге.

Фер вриједност је цијена коју би примили од продаје имовине или платили за пренос обавеза у уобичајеној трансакцији између тржишних учесника на дан вредновања, без обзира да ли је та цијена директно провјерљива или процијењена кориштењем других техника вредновања. Приликом процјењивања фер вриједности имовине или обавеза, Група узима у обзир оне карактеристике имовине или обавеза које би узели у обзир и други учесници на тржишту приликом одређивања цијене имовине или обавеза на датум вредновања. Средства која су стечена куповином зависног друштва и која се појединачно могу идентификовати, као и стварне и потенцијалне обавезе у пословној комбинацији, иницијално су одмјерена по фер вриједности на дан стицања.

Консолидовани финансијски извјештаји Групе су састављени по начелу сталности пословања (going concern концепт), које подразумијева да ће Група наставити да послује у догледној будућности. Група улаже напоре да задржи и унаприједи тржишну позицију путем конвергентних и мултимедијалних услуга, ICT услуга, уређаја и опреме и модернизације мреже, као и ширењем на тржишту.

Група континуирано послује са нето добитком, детаљно прати ликвидност, доспијеће обавеза као и наплату потраживања. Група остварује новчане приливе из пословних активности, а има на располагању и екстерне изворе финансирања. Менаџмент Групе сматра да ће средства из екстерних извора финансирања заједно са очекиваним приливима из пословних активности бити довољна да Група испуни своје уговорне обавезе у 2023. години.

Као што је објелодањено у *Напоменама 1 и 15* уз ове консолидоване финансијске извјештаје, Друштво "Мтел" а.д. Бања Лука има улог у придруженом друштву "Мтел" д.о.о. Подгорица (Црна Гора) у којем посједује 49% удјела наведеног друштва и улог у друштву *MTEL Global* д.о.о. Београд, (Република Србија) у којем посједује 41% удјела, у којима има значајан утицај, односно моћ учествовања у одлучивању придружених ентитета по питању финансијских и оперативних одлука и политика, али не постоји контрола или заједничка контрола над тим пословним политикама и одлукама.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године
2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (Наставак)
2.3. Функционална валута и валута презентација

Износи у приложеним консолидованим финансијским извјештајима су изражени у Конвертибилним маркама (КМ) која представља функционалну и званичну извјештајну валуту у Републици Српској и Босни и Херцеговини.

2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих МРС/МСФИ

Сљедећи нови стандарди, измене постојећих стандарда и интерпретације издате од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде ("IASB") и интерпретације издате од стране Комитета за међународне интерпретације финансијског извјештавања ("IFRIC"), су ступиле на снагу током текућег финансијског периода:

	<i>На снази на дан или након</i>
<i>Нови стандарди и измене постојећих стандарда на снази у текућем финансијском периоду</i>	
МРС 1 „Презентација финансијских извјештаја“ – Допуне класификација обавеза	1. јануара 2023.
МРС 1 „Презентација финансијских извјештаја“ – Објелодањивање рачуноводствених политика - Допуне	1. јануара 2023.
МРС 8 „Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке“ – Допуна дефиниције рачуноводствених процјена	1. јануара 2023.
МРС 12 „Порези на добит“ – Одложени порез повезан са средствима и обавезама насталим из појединачне трансакције	1. јануара 2023.
МСФИ 17 “Уговори о осигурању” - Допуне	1. јануара 2023.

На дан одобравања ових финансијских извјештаја, сљедећи нови стандарди, измене постојећих стандарда и нова тумачења постојећих стандарда, су издати, али нису постали ефективни:

	<i>На снази на дан или након</i>
<i>Нови стандарди и измене постојећих стандарда који су издати, а нису још увијек у примјени</i>	
МРС 1 „Презентација финансијских извјештаја“ – Допуна класификација дугорочних и краткорочних обавеза	1. јануара 2024.
МРС 1 „Презентација финансијских извјештаја“ – Допуна краткорочне обавезе и ковенанте	1. јануара 2024.
МРС 7 „Извјештај о токовима готовине“ и МСФИ 7 „Финансијски инструменти: Објелодањивања“ – Допуне аранжмани финансирања од стране добављача	1. јануара 2024.
МСФИ 16 „Лизинг“ – Допуна обавезе по основу најма у трансакцијама продаје и повратног лизинга	1. јануара 2024.

Менаџмент Групе је изабрао да не усвоји ове стандарде, измене и тумачења прије него што они ступе на снагу.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године****3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА****3.1. Основе за консолидацију****а) Улагања у зависна друштва**

Приложени консолидовани финансијски извјештаји за годину која се завршава 31. децембра 2023. године укључују финансијске извјештаје Друштва ("Мтел" а.д. Бања Лука), финансијске извјештаје зависних друштава *Блицнет* д.о.о. Бања Лука, *Финанц* д.о.о. Бања Лука, *Sky Towers Infrastructure* д.о.о. Бања Лука, *TRION TEL* д.о.о. Бања Лука и консолидоване финансијске извјештаје зависног друштва *Logosoft* д.о.о. Сарајево. У складу са одредбама МСФИ 10 "*Консолидовани финансијски извјештаји*", контрола консолидованих зависних друштава од стране Друштва се постиже уколико Друштво:

- 1) има моћ управљања над субјектом,
- 2) је изложено, или има права, на промјењиве приносе од свог учешћа у субјекту, и
- 3) има могућности кориштења своје моћи управљања субјектом да би се утицало на висину својих приноса.

Друштво врши поновну анализу да ли заиста контролише зависна друштва уколико дође до одређених чињеница и околности које дају назнаку да је било који од претходна три елемента контроле промијењен. Када Друштво има мање од потребне просте већине гласачких права, Друштво може да има контролу над зависним друштвом уколико су та гласачка права довољна да дају практичну могућност Друштву да једнострано усмјерава пословне активности зависног друштва.

Консолидација зависног друштва почиње од тренутка успостављања контроле Друштва над зависним друштвом, и престаје кад Друштво изгуби ту контролу. Приходи и расходи зависног друштва се укључују у консолидовани извјештај о добитку и губитку и осталом укупном резултату од датума када је Друштво стекло контролу над зависним друштвом до датума када је Друштво изгубило контролу над зависним друштвом. Сви износи имовине, обавеза, капитала, прихода, расхода и токова готовине који су настали из међусобних трансакција чланица Групе су у потпуности елиминисани приликом консолидације.

***Logosoft* д.о.о. Сарајево**

Друштво је власник са 100% удјела у друштву *Logosoft* д.о.о. Сарајево.

Зависно друштво *Logosoft* д.о.о. Сарајево је основано 1995. године као друштво за информатички инжењеринг. Прве активности зависног друштва биле су на пољу ICT системске интеграције, док након двије године од оснивања постаје први Интернет сервис провајдер у Босни и Херцеговини. Данас зависно друштво пружа услуге интернет приступа, телефоније и телевизије, продаје рачунарске опреме, као и услуге из области системске интеграције, едукације и консалтинга из области информатичких технологија.

***Блицнет* д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговина**

Друштво је власник са 100% удјела у друштву *Блицнет* д.о.о. Бања Лука.

Зависно друштво *Блицнет* д.о.о. Бања Лука је основано 1992. године. *Блицнет* д.о.о. Бања Лука је један од већих кабловских оператора у Босни и Херцеговини који пружа услуге кабловске телевизије, интернета, фиксне и мобилне мреже, као и услуге из области системске интеграције.

Рјешењем Окружног привредног суда у Бањој Луци, дана 12. септембра 2022. године, у регистар пословних субјеката овог суда се уписује статусна промјена спајање уз припајање друштва *Елта Кабел* д.о.о. Добој и друштва *Телрад Нет* д.о.о. Бијељина друштву стицаоцу *Блицнет* д.о.о. Бања Лука. Друштво стицалац *Блицнет* д.о.о. Бања Лука наставља да обавља све дјелатности које је обављало до дана припајања, као и дјелатности које су обављала друштва која су припојена.

***Финанц* д.о.о. Бања Лука**

Друштво је власник са 100% удјела у друштву *Финанц* д.о.о. Бања Лука.

Зависно друштво *Финанц* д.о.о. Бања Лука основано је 2002. године и пружа услуге посредовања у продаји е-допуна и бројева, скреч ваучера, USB модема као и закључивање корисничких уговора са потенцијалним корисницима услуга Друштва. Осим наведеног, зависно друштво се бави и пружањем процесинг услуга.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)****3.1. Основе за консолидацију (Наставак)****а) Улагања у зависна друштва (Наставак)*****Sky Towers Infrastructure д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговина***

У току извјештајног периода, Друштво је било власник 100% удјела у друштву *Sky Towers Infrastructure* д.о.о. Бања Лука. Зависно друштво *Sky Towers Infrastructure* д.о.о. Бања Лука је регистровано за обављање дјелатности бежичне телекомуникације. Дана 16. маја 2023. године, на основу рјешења Окружног привредног суда у Бањој Луци, привредно друштво *Sky Towers Infrastructure* д.о.о. Бања Лука је уписано у регистар пословних субјеката овог суда. У складу са стратешком одлуком Друштва, закључен је уговор о купопродаји и преносу 100% удјела власништва у зависном друштву *Sky Towers Infrastructure* д.о.о. Бања Лука. На основу наведеног, у регистру пословних субјеката, дана 12. децембра 2023. године извршен је упис промјене власништва над удјелом у друштву *Sky Towers Infrastructure* д.о.о. Бања Лука.

TRION TEL д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговине

Друштво је власник са 100% удјела у друштву TRION TEL д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговина. Уговор о купопродаји TRION TEL д.о.о. Бања Лука закључен је дана 17. јула 2023. године. Дана 27. јула закључен је Уговор о преносу 100% удјела власништва у друштву који представља основ за упис промјене удјела власништва у регистар пословних субјеката друштва TRION TEL д.о.о. Бања Лука. Зависно друштво TRION TEL д.о.о. Бања Лука основано је 2015. године и пружа услуге приступа Интернету путем жичане инфраструктуре.

б) Пословне комбинације

Пословне комбинације се обрачунавају кориштењем метода стицања.

На датум стицања, стечена препознатљива средства и преузете обавезе се признају по фер вриједности, осим што се:

- Одложена пореска средства и обавезе или средства и обавезе повезана са аранжманима накнада запосленима признају у складу са IAS 12 "Порези на добитак" и IAS 19 "Накнаде запосленима", датим редослиједом;
- Обавезе и инструменти капитала у вези са аранжманима плаћања акцијама стеченог ентитета, или аранжмана плаћања акцијама Групе којима се замјењују аранжмани плаћања акцијама стеченог лица, вреднују се у складу са МСФИ 2 "Плаћање акцијама" на датум стицања; и
- Средства (или групе за отуђење) која су класификована као намијењена продаји у складу са МСФИ 5 "Стална средства намијењена продаји и пословање које се обуставља" вреднују у складу са поменутиим стандардом.

в) Goodwill

Goodwill се признаје као износ за који трошак пословне комбинације премашује учешће стицаоца у нето фер вриједности препознатљиве имовине, обавеза и потенцијалних обавеза. Уколико, након поновљене процјене, нето износ препознатљивих стечених средстава и преузетих обавеза на дан стицања превазилази збир пренијете накнаде, износа мањинског интереса у стеченом лицу, ако исти постоје, и фер вриједности претходног власничког удјела стицаоца (ако такав постоји), износ тог вишка се одмах признаје у добитку и губитку као добитак по основу повољне куповине.

Goodwill настао по основу прибављања пословне комбинације води се по набавној цијени утврђеној на дан стицања пословања, умањено за акумулиране губитке по основу обезвјеђења (ако такви постоје). За потребе тестирања обезвјеђења, *goodwill* се распоређује на сваку јединицу која генерише токове готовине (или групу јединица које генеришу токове готовине) за коју се очекује да ће имати користи од синергије из дате комбинације.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године

---

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.1. Основе за консолидацију (Наставак)

в) *Goodwill* (Наставак)

Јединица која генерише токове готовине на коју је *goodwill* распоређен тестира се на обезвјеђење једном годишње или онда када постоје индиције да је иста обезвјеђена. Уколико је наплативи износ јединице која генерише токове готовине мањи од његове књиговодствене вриједности, губитак по основу обезвјеђења алоцира се првобитно у циљу свођења књиговодствене вриједности *goodwill*-а распоређеног на јединицу, а потом пропорционално на остала средства дате јединице на основу књиговодствене вриједности сваког средства у јединици. Било који износ губитка по основу обезвјеђења признаје се директно у извјештају о добитку и губитку у оквиру консолидованог извјештаја о укупном резултату. Губитак по основу обезвјеђења *goodwill*-а не поништава се у наредним периодима. Након отуђења одговарајућих јединица токова готовине, приписиви износ *goodwill*-а узима се у обзир приликом одређивања добитка и губитка по основу отуђења.

г) *Улагања у придружена друштва*

Придружено друштво је друштво у којем Група има значајан утицај. Значајан утицај је моћ учествовања у одлучивању придруженог ентитета по питању финансијских и оперативних одлука и политика, али није контрола или заједничка контрола над тим пословним политикама и одлукама.

Резултати, имовина и обавезе придруженог ентитета су укључени у приложене консолидоване финансијске извјештаје кориштењем методе удјела. Према методи удјела, улагање се почетно признаје по набавној вриједности (висини инвестиције), а затим се, након датума стицања књиговодствена вриједност повећава или смањује да би се признао удио Групе у добитку или губитку придруженог друштва. Удио Групе у добитку или губитку придруженог друштва у који се инвестира признаје се у добитку или губитку Групе. Када удио Групе у губицима придруженог друштва премаши учешће у капиталу Групе у датом лицу (што укључује било какве дугорочне интересе који, у суштини, чине дио нето улагања Групе у дато придружено друштво), Група престаје да признаје свој удио у будућим губицима. Додатни губици се признају само у мјери у којој је Група стекла законску или стварну обавезу или вршила исплату у име придруженог друштва.

Било који износ којим трошак набавке превазилази удио Групе у нето фер вриједности препознатљивих средстава, обавеза и потенцијалних обавеза придруженог друштва признат на дан прибављања, води се као *goodwill* укључен у књиговодствену вриједност улагања. Било који износ којим удио Групе у нето фер вриједности препознатљивих средстава, обавеза и потенцијалних обавеза придруженог друштва превазилази стечена средства, након поновне процјене, признаје се одмах на добитку и губитку.

Захтјеви МСФИ 9 користе се у одређивању да ли је потребно признати губитак по основу обезвјеђења (импаритетни губитак) улагања Групе у придружено друштво. Када је потребно, укупна књиговодствена вриједност улагања (заједно са *goodwill*-ом) тестира се на обезвјеђење у складу са МРС 36 “Обезвјеђење средстава”, као јединствено средство, и пореди се његова наплатива вриједност (која представља употребну вриједност или фер вриједност умањену за трошкове продаје, која год од ове двије вриједности је виша) са његовом књиговодственом вриједношћу. Признати износ импаритетног губитка улази у књиговодствену вриједност улагања. Укидање неког износа импаритетног губитка признаје се у складу са МРС 36 у мјери у којој се наплативи износ инвестиције касније повећава.

Када лице у оквиру Групе послује са придруженим друштвом, добици и губици настали на основу трансакција са придруженим друштвом признају се у консолидованим финансијским извјештајима Групе у мјери у којој улагања у придружена друштва нису повезана са Групом.

На дан 31. децембра 2023. године, Друштво је имало и 49% учешћа у придруженом друштву МТЕЛ д.о.о. Подгорица (Црна Гора), док је преосталих 51% удјела у власништву крајњег матичног власника Групе – Телеком Србија а.д. Београд, те 41% учешћа у придруженом друштву *MTEL Global* д.о.о. Београд (Република Србија), док је преосталих 59% удјела у власништву крајњег матичног власника Групе – Телеком Србија а.д. Београд.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године

---

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.2. Приходи

Признавање прихода

Група признаје приходе када испуни обавезе извршења преносом обећане робе или услуга купцу. Обавеза извршења је испуњена када купац стекне контролу над добрима или услугом.

Трансакциона цијена је одређена на основу утврђене цијене за појединачне ставке, ако постоје, или је заснована на процијењеној цијени коју Група очекује да реализује под датим тржишним условима.

Група врши процјене које утичу на утврђивање висине и временског распореда признавања прихода од уговора са купцима што укључује утврђивање момента испуњавања обавеза извршења као и одређивање трансакционе цијене која је алоцирана на исте. За обавезе извршења које Група испуњава током времена користи се метода излаза заснована на протеклом времену и приход се признаје пропорционално на мјесечном нивоу, јер је трансакциона цијена, која је алоцирана на те услуге, призната у времену иницијалне продајне трансакције и реализована у току периода извршења услуге (до двије године до када су услуге наручене заједно са робом). За обавезе извршења које Група испуњава у одређеном тренутку, приход се признаје једнократно, у моменту извршења обавезе, када је роба испоручена и услуге пружене.

Код уговора који су у складу са захтјевима МСФИ 15, приходи се признају на бази фактурисане реализације. Група има право да захтијева од купца онај износ који директно одговара вриједности услуге пружене у уговореном периоду у којем је Група фактурисала одређени износ за пружену услугу. Приходе од продаје највећим дијелом чине приходи од говорног саобраћаја у оквиру телефонске услуге у фиксној и мобилној мрежи, мјесечне претплате обрачунате за кориштење услуга (услуга приступа интернету, телефонска услуга у фиксној и мобилној мрежи, интегрисане услуге), приходи од продаје везаних услуга, интерконеције и осталих сличних услуга.

3.2.1. Приходи од услуга фиксне мреже

Приходи од телефонског саобраћаја (фиксна мрежа) се обрачунавају по оствареном саобраћају. Приходи остварени од мјесечних претплата за пружену телефонску услугу у фиксној мрежи се фактуришу мјесечно за протекли мјесец. Приходи од укључивања нових претплатника телефонских услуга у фиксној мрежи представљају приходе по основу фактурисане надокнаде за укључење нових претплатника. Приходи од нових прикључака се евидентирају у периоду у коме је корисник прикључен.

Приходи од интерконеције са домаћим операторима остварују се приступом мрежи, којим се успоставља физичко и логичко повезивање телекомуникационих мрежа како би се корисницима услуга, прикљученим на различите мреже, омогућила директна и индиректна комуникација. Приходи и расходи остварени по основу интерконеције исказују се у бруто износима.

Приход од услуга преноса сигнала у сврху дистрибуције аудиовизуелних медијских услуга представља приход који је остварен од мјесечних претплата за пружање услуге сателитске телевизије и IPTV услуге, од прикључака наведених услуга као и од осталих додатних услуга.

3.2.2. Приходи од услуга мобилне мреже

Приходи од мобилних телекомуникационих услуга се углавном односе на приходе остварене од кориштења телефонске услуге у мобилној мрежи (говорни саобраћај, SMS поруке) и услуге преноса података (мобилни интернет), које могу да буду са *prepaid* или *postpaid* начином плаћања, као и на приходе од прикључака и приходе од додатних услуга.

Приходи од услуга телефонског саобраћаја се признају на основу оствареног саобраћаја. Нефактурисани, а остварени приход од услуга мобилне мреже који је остварен у периоду од тренутка фактурисања до краја периода се обрачунава, а неостварени приход до истека обрачуног периода се разграничава.

Приход од пружених *prepaid* услуга се признаје у моменту продаје *prepaid* допуна, а на крају обрачуног периода исти се разграничава за износ нереализованих прихода. Ови приходи се, на основу кориштених услуга, разграничавају током периода у којем се пружа услуга. Неактивне допуне и допуне којима је истекао временски период права кориштења, признају се као приход по истеку датума кориштења.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године****3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)****3.2. Приходи (Наставак)****3.2.3. Приходи од интегрисаних услуга**

Приход од интегрисаних услуга представља приход од интегрисане понуде услуга фиксне телефоније, мобилне телефоније, услуга приступа интернету путем фиксне и/или мобилне мреже, IPTV услуге и услуга сателитске телевизије, које су организоване у одговарајуће пакете услуга који садрже од двије до четири наведене телекомуникационе услуге.

3.2.4. Приходи од услуга приступа интернету

Приход од услуге приступа интернету укључује приход од услуга давања приступа интернету путем фиксне мреже која се реализује кроз приступну мрежу путем технологија ADSL, VDSL или GPON и приход од директног приступа интернету који се остварује обезбјеђивањем линка корисницима за приступ интернету за одређене брзине, уз посебан опсег јавних IP адреса, DNS *hosting* домена са или без регистрације интернет домена и техничком подршком.

3.2.5. Приходи од продаје везаних услуга

Приходи од продаје пакета хардвера у склопу коришћења јавне телекомуникационе услуге приказани су у оквиру ставке приходи од продаје везаних услуга, и признају се у моменту продаје, односно уручења пакета хардвера кориснику услуге и када су сви припадајући трошкови признати у извјештају о добитку и губитку.

Уколико се ради о уговору са више елемената, укупна цијена трансакције се алоцира на индивидуалне обавезе извршења. Као резултат тога приход од испоручених хардвера признаје се по пропорционалној вриједности трансакционе цијене као ставка прихода од продаје везаних услуга. Трансакциона цијена је одређена на основу утврђене цијене за појединачне ставке, ако постоје, или је заснована на процијењеној цијени коју Група очекује да реализује под датим тржишним условима.

3.2.6. Приходи и расходи од услуга међународног обрачуна

Приходи/расходи од јавне телефонске услуга у фиксној и мобилној телекомуникационој мрежи остварени у међународном телефонском саобраћају признају се на бази оствареног саобраћаја обрачунаог по уговореној тарифи иностраног оператора преко чије мреже се саобраћај реализује.

Група је закључила споразуме за међународни саобраћај у фиксној и мобилној мрежи. Приходи (расходи) и потраживања (обавезе) који су произашли из ових споразума су приказани у пратећим финансијским извјештајима и односе се на приходе и расходе од међународних долазних, односно одлазних позива остварених са земљама са којима је Група успоставила директан обрачун међународног телефонског саобраћаја. Дио остварених прихода, односно расхода, по наведеном основу, евидентиран је на основу процјене извршене у складу са интерним обрачунима оствареног саобраћаја.

Група признаје приход (потраживања) само када се он може утврдити са поузданом сигурношћу. Ако постоје докази да неки расход (обавеза) може настати, врши се резервисање на терет трошкова, у случају да је могуће извршити процјену. Тамо гдје није могуће процијенити износ неке обавезе врши се одговарајуће објелодањавање.

Приходи од роминга и трошкови роминга према иностраним операторима се исказују у вриједностима добијеним од клириншке куће. Приходи и трошкови роминга признају се у бруто износу, на бази оствареног саобраћаја у току периода.

3.2.7. Остали приходи

Остали приходи обухватају приходе од осталих телекомуникационих услуга као што су изнајмљивање телефонских капацитета – водова, листинг позива, услуге говорне поште и сл, те приходе од активирања интерних учинака који се односе на трошкове зарада запослених који раде на изградњи мреже, као и на капиталним инвестиционим пројектима. Наведени приходи евидентирају се у периоду у коме су настали.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)****3.3. Закупи***Група као закупопримац*

Закупопримац на почетку уговора процјењује да ли он представља уговор о закупу, односно да ли садржи елементе закупа. Уговор је уговор о закупу, односно садржи елементе закупа уколико се њиме уступа право контроле над кориштењем одређене имовине током датог периода у замјену за накнаду.

Група у складу са МСФИ 16 признаје имовину узету у закуп и садашњу вриједност обавезе по уговору о закупу узимајући у обзир уговорена плаћања, период трајања закупа и дисконтну стопу. Почетно мјерење имовине узете у закуп врши се према трошку укључујући износ почетно мјерене обавезе за имовину узету у закуп, све почетне директне трошкове, те процијењене трошкове демонтаже, обнављања локације или враћања имовине у првобитно стање, осим ако су такви трошкови нематеријални.

Приликом процјене периода трајања закупа узима се у обзир период без могућности отказивања, опциони период за продужетак закупа, те вјероватноћа да ће Група користити или неће користити ову опцију.

Обавеза за имовину узету у закуп мјери се по садашњој вриједности свих плаћања у вези са закупом која нису извршена на дан признавања. Ова плаћања се дисконтују по каматној стопи садржаној у закупу, односно по инкременталној каматној стопи задуживања.

Краткорочни закуп је закуп који на датум почетка закупа има раздобље закупа од највише 12 мјесеци и који не садржи могућност куповине предметне имовине. Сва плаћања повезана са оваквим закупом се признају као трошак на праволинијској основи током трајања закупа (*Напомена 9*).

Група као закуподавац

Закуподавац сваки свој закуп класификује као пословни или као финансијски закуп. Закуп се класификује као финансијски ако се њим преносе суштински сви ризици и користи повезани са власништвом над предметном имовином, док се код пословног закупа не преносе суштински сви ризици и користи повезани с власништвом над датом имовином.

Група плаћања по основу пословног закупа признаје као приход на праволинијској основи током трајања закупа. Почетни директни трошкови настали у вези са добијањем пословног закупа додају се књиговодственој вриједности предметне имовине и признају се као расход током трајања закупа на истој основи као и приход од закупа.

3.4. Стране валуте

Монетарна имовина и обавезе, деноминоване у страним валутама су прерачунате у њихову противвриједност у Конвертибилним маркама по званичном курсу важећем на дан извјештаја о финансијском положају.

Немонетарне ставке мјерене по историјском трошку у страниој валути преводе се кориштењем курса на датум трансакције. Немонетарне ставке које се одмјеравају по фер вриједности у страниој валути преводе се кориштењем курса на датум када је фер вриједност одређена.

Пословне промјене у страним средствима плаћања током године прерачунавају се у Конвертибилне марке по званично важећем курсу на дан сваке промјене, а настале позитивне и негативне курсне разлике евидентирају се у корист или на терет извјештаја о добитку и губитку у оквиру финансијских прихода, односно финансијских расхода (*Напомена 11*).

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**
3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)
3.5. Порез на добитак

Порез на добитак обухвата текући порез на добитак и одложене порезе на добитак. Текући и одложени порез на добитак се признају у извјештају о добитку и губитку, осим ако нису настали из пословних комбинација или ставки признатих директно у капиталу, односно у осталом укупном резултату.

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добитак. Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава примјеном прописане пореске стопе од 10% на основицу утврђену пореским билансом, коју представља износ добитка прије опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода.

Одложени порез на добитак се обрачунава кориштењем методе утврђивања обавеза према финансијским извјештајима, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе имовине и обавеза у извјештају о финансијском положају и њихове књиговодствене вриједности.

Важеће пореске стопе на дан извјештаја о финансијском положају или пореске стопе које су након тог дана ступиле на снагу, користе се за утврђивање разграниченог износа пореза на добитак за који се очекује да ће бити примијењен приликом укидања привремених разлика.

Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вјероватно постојати опорезиви добитак од којег се пренијети порески губитак и кредити могу умањити.

Модел за обрачун расхода амортизације у пореском билансу односи се на формирање четири групе сталних средстава, са одговарајућим амортизационим стопама, при чему је прописан појединачан и групни обрачун расхода амортизације.

Прописане пореске стопе амортизације дате су у прегледу како слиједи:

	Стопа која се признаје у пореском билансу (%)
Појединачни обрачун амортизације - пропорционална метода	
Непокретности и постројења	3%
Нематеријална средства, осим софтвера	10%
Групни обрачун амортизације - дегресивна метода	
Компјутери, информациони системи, софтвери и сервери	40%
Опрема и остала средства	20%

Опорезива привремена разлика настала као разлика између књиговодствене вриједности средства и његове пореске основице, признаје се као одложена пореска обавеза када је пореска амортизација убрзана, односно одложено пореско средство ако је пореска амортизација спорија од рачуноводствене амортизације.

3.6. Нематеријална имовина

Нематеријална имовина се састоји од *goodwill*-а, односа са купцима, базе посредника, жига, телекомуникационих лиценци, софтвера и осталих лиценци.

Телекомуникационе лиценце, купљени софтвери и остале лиценце су исказани по набавној вриједности, умањени за исправку вриједности и укупне евентуалне акумулиране губитке услед умањења вриједности. Набавну вриједност чини вриједност по факури добављача укључујући царине, порезе који се не могу рефундирати и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности. Набавна вриједност умањена је за све примљене попусте и/или рабате. Телекомуникационе лиценце се амортизују равномјерно током вијека кориштења лиценци, а у складу са МРС 38 "Нематеријална имовина".

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године

---

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)**3.6. Нематеријална имовина (Наставак)**

Односи са купцима, који представљају уговорне односе са корисницима, база посредника која се односи на уговоре са различитим посредницима, као и жиг признати су по процијењеној вриједности након пословне комбинације преузимања зависних друштава, умањени за исправку вриједности и укупне евентуалне акумулиране губитке усљед умањења вриједности.

3.7. Некретнине и опрема

Некретнине и опрема су исказани по набавној вриједности и умањени за исправку вриједности и укупне евентуалне акумулиране губитке због умањења вриједности.

Набавну вриједност чини вриједност по фактури добављача укључујући царине, порезе који се не могу рефундирати и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности. Набавна вриједност умањена је за све примљене попусте и/или рабате. Набавна вриједност изграђених некретнина и опреме је њихова набавна вриједност на датум када су изградња или развој завршени.

Под некретнинама и опремом сматрају се она средства чији је очекивани корисни вијек употребе дужи од једне године. Добитици или губитци који се јављају приликом расхоровања или продаје некретнина и опреме, исказују се у извјештају о добитку и губитку као дио осталих пословних прихода или осталих пословних расхода.

Адаптације, обнављања и поправки које продужавају вијек кориштења средства, увећавају вриједност основног средства. Оправке и одржавања се евидентирају на терет текућег обрачунског периода и приказују као трошкови пословања.

3.8. Дугорочна средства по основу стицања уговора са купцима

Дугорочна средства по основу стицања уговора са купцима произилазе из трошкова извршења или добијања уговора, а који се у складу са МСФИ 15 капитализују и признају у току просјечног трајања уговора са купцем.

3.9. Амортизација

Стопа амортизације се утврђује на основу процијењеног корисног вијека употребе нематеријалних улагања, некретнина и опреме. Стопа амортизације која се примјењује на неко средство преиспитује се најмање на крају сваке пословне године и, ако постоје значајне промјене у очекиваној динамици трошења будућих економских користи које су садржане у средству, стопа амортизације се мијења како би се одразила промијењена динамика. Таква промјена се евидентира као промјена рачуноводствене процјене у складу са МРС/МСФИ. Менаџмент Групе доставља сваку промјену стопа амортизације за групу средстава Управном одбору на усвајање.

Основица за обрачун амортизације је набавна вриједност нематеријалних улагања, некретнина и опреме умањена за процијењени евентуални остатак вриједности. Амортизација се обрачунава примјеном пропорционалног метода.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**
3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)
3.9. Амортизација (Наставак)

Примјењене стопе амортизације за поједине групе некретнина, опреме и нематеријалних улагања у години која се завршава 31. децембра 2023. године, су сљедеће:

	Стопа амортизације (%)
Лиценце за кориштење радиофреквенцијског спектра	6.67%
Лиценце и апликативни софтвери	6.67% - 20%
Грађевински објекти	1% - 12.50%
Антенски стубови	1% - 2%
Дистрибутивна канализација и мрежа	1%
Комутациони системи и сервисне платформе	5% - 33.33%
Транспортна мрежа	3.33% - 25%
Бежична приступна мрежа	6.67% - 20%
Опрема у приступној мрежи и терминална опрема	1% - 25%
Рачунарска опрема	3.33% - 25%
Канцеларијска и остала опрема	6.67% - 20%

3.10. Стална имовина намијењена продаји

Стална имовина намијењена продаји класификује се као намијењена продаји уколико ће се њена књиговодствена вриједност повратити у продајној трансакцији прије него континуираном употребом. Овај се услов сматра испуњеним само онда када је продаја врло вјероватна и ако је стално средство (или група намијењена отуђењу) у сваком моменту расположиво за продају у свом садашњем стању. Менаџмент мора уложити напоре да прода таква средства, а очекује се да ће се средства од дате продаје квалификовати за признавање у року од годину дана од датума класификације. Стална имовина или групе за отуђење класификоване као намијењене за продају вреднују се по њиховом претходном књиговодственом износу или по фер вриједности умањеној за трошкове продаје, у зависности од тога која од ове двије вриједности је нижа.

3.11. Умањење вриједности нефинансијске имовине

На сваки датум извјештаја о финансијском положају, Група преиспитује књиговодствене износе својих нефинансијских средстава (осим залиха и одложених пореских средстава) да би се утврдило постоје ли наговјештаји да је дошло до губитака усљед умањења вриједности наведене имовине. Ако постоје такве назнаке, процјењује се надокнадиви износ средства да би се могао утврдити евентуални губитак настао умањењем. Ако није могуће процијенити надокнадиви износ појединог средства, Група процјењује надокнадиви износ јединице која генерише готовину, а којој то средство припада.

Надокнадива вриједност средства (или његове јединице која генерише готовину) је фер вриједност умањена за трошкове продаје или вриједност у употреби, зависно од тога која је виша. За потребе процјене вриједности у употреби, процијењени будући новчани токови дисконтују се до садашње вриједности примјеном дисконтне стопе прије опорезивања која одражава садашњу тржишну процјену временске вриједности новца и ризике специфичне за то средство.

Уколико је процијењени надокнадиви износ средства (или јединице која генерише готовину) нижи од књиговодствене вриједности, књиговодствена вриједност средства (или јединице која генерише готовину) се умањује до надокнадивог износа, а импаритетни губитак се признаје као расход периода.

На сваки дан извјештавања врши се преиспитивање да ли постоје назнаке да су претходно признати импаритетни губици умањени или више не постоје. Импаритетни губитак се поништава уколико постоји промјена у процијењеном надокнадивом износу.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)****3.11. Умањење вриједности нефинансијске имовине (Наставак)**

Код накнадног поништења губитка од умањења вриједности, књиговодствени износ средства (јединице која генерише готовину) повећава се до ревидованог процијењеног надокнадивог износа тог средства, при чему већа књиговодствена вриједност не премашује књиговодствену вриједност која би била утврђена да у претходним годинама није било признатих губитака на том средству (јединици која генерише готовину) услед умањења вриједности. Поништење губитка од умањења вриједности одмах се признаје као приход.

На дан 31. децембра 2023. године, на основу процјене менаџмента Групе, не постоје индикације да је вриједност сталне имовине обезвријеђена.

3.12. Финансијски инструменти

Класификација финансијских инструмената врши се на основу процјене њиховог садржаја при првом признавању на:

- 1) финансијску имовину,
- 2) финансијске обавезе, или
- 3) власничке инструменте.

Финансијска имовина

Финансијска имовина се признаје када Група постане једна од страна у уговорним одредбама инструмента. Почетно признавање финансијске имовине врши се према њеној фер вриједности. Трошкови трансакције директно приписиви стицању, се укључују у почетно процјењивање цјелокупне финансијске имовине, осим у случају када се ради о финансијској имовини која се вреднује по фер вриједности кроз биланс успјеха. Изузетно од наведеног, почетно признавање потраживања од купаца која немају значајну финансијску компоненту, се врши према њиховој трансакционој цијени.

Након почетног признавања, финансијска имовина се мјери по:

- 1) амортизованом трошку,
- 2) фер вриједности кроз остали укупни резултат, и
- 3) фер вриједности кроз биланс успјеха.

Финансијска имовина се мјери по амортизованом трошку уколико се држи унутар пословног модела чији је циљ држање финансијске имовине како би се наплатили уговорени новчани токови и уколико, у уговореним условима финансијске имовине на одређени датум настају новчани токови који су само плаћање главнице и камате на преостали дио дуга, осим ако се иницијално неопозиво признаје по фер вриједности кроз биланс успјеха (ако то доводи до значајног смањења/елиминације рачуноводствене неусклађености).

Финансијска имовина се мјери по амортизованом трошку, примјеном методе ефективне каматне стопе.

Ефективна каматна стопа израчунава се на основу процјене токова готовине, не укључујући очекиване кредитне губитке. Једном обрачуната приликом иницијалног признавања, ефективна каматна стопа се користи приликом наредних обрачуна прихода од камата (заснована на бруто књиговодственој вриједности или амортизованом трошку, а у зависности од нивоа умањења имовине). Приход од камате се признаје примјеном ефективне каматне стопе, осим у случају краткорочних потраживања, гдје би признавање прихода било нематеријално. Вриједност финансијске имовине се умањује путем исправке вриједности.

Приликом обрачуна исправке вриједности Група примјењује модел очекиваног кредитног губитка тако што разматра вјероватноћу настанка неизвршења обавезе друге уговорне стране током очекиваног уговореног рока трајања финансијске имовине. Група врши анализу потраживања груписаних на бази различитих карактеристика купаца и трендова историјских губитака.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)****3.12. Финансијски инструменти (Наставак)***Финансијска имовина (Наставак)*

Финансијска имовина која се мјери по фер вриједности кроз остали укупни резултат уколико се држи унутар пословног модела чији је циљ постигнут наплатом уговорних новчаних токова и продајом финансијске имовине и уколико, у уговореним условима финансијске имовине на одређени датум настају новчани токови који су само плаћање главнице и камате на преостали дио дуга, осим ако се иницијално неопозиво признаје по фер вриједности кроз биланс успјеха (ако то доводи до значајног смањења/елиминације рачуноводствене неусклађености).

При почетном признавању субјект може неопозиво одлучити да у осталом укупном резултату презентује накнадне промјене фер вриједности улагања у власнички инструмент, а да притом није ријеч о улагању које се држи ради трговања нити о непредвиђеним износима које је купац признао у оквиру пословних комбинација, на које се примјењује МСФИ 3.

Та одлука доноси се за сваки појединачни инструмент (односно акцију). Износи признати у осталом укупном резултату не смију се накнадно преносити у рачун добити и губитка. Међутим, субјект може преносити кумулативну добит или губитак унутар власничког капитала. Дивиденде на таква улагања признају се у рачуну добити и губитка у складу са МСФИ 9, осим ако је јасно да дивиденда представља поврат дијела трошкова улагања.

Финансијска имовина престаје да се признаје када је измирена, поништена, истекла, отписана или пренесена. Преноси се признају као престанак признавања уколико су сви битни ризици и користи пренесени, уколико нису пренесени, имовина наставља да се признаје.

Уколико ризици и користи нису пренесени или задржани, имовина се не признаје уколико контрола над имовином није пренесена.

Накнадно реализовани или наплаћени финансијски пласмани, дати аванси и потраживања признају се као приход текућег обрачунског периода.

Финансијска имовина се мјери по фер вриједности кроз биланс успјеха само ако финансијска имовина није мјерена по амортизованом трошку или по фер вриједности кроз остали укупни резултат.

Финансијске обавезе

Финансијске обавезе обухватају дугорочне обавезе (дугорочне кредите), краткорочне обавезе из пословања и остале обавезе. Финансијске обавезе се признају када Група постане једна од страна у уговорним одредбама инструмента. Почетно признавање финансијских обавеза врши се према њиховој фер вриједности.

Трошкови трансакције се укључују у почетно процјењивање свих финансијских обавеза, осим у случају када се ради о финансијским обавезама које се вреднују по фер вриједности кроз биланс успјеха.

Финансијске обавезе се накнадно исказују по амортизованој вриједности примјеном ефективне каматне стопе, осим финансијских обавеза које се вреднују по фер вриједности кроз биланс успјеха по почетном признавању, непредвиђених накнада које је признао стицалац у пословној комбинацији или финансијске обавезе које се држе ради трговања.

Камата на финансијске обавезе је евидентирана са интересом обрачунатим кориштењем метода ефективне каматне стопе за посматрани период, и она се односи и представљена је са осталим текућим обавезама. Финансијска обавеза престаје да се признаје када Група испуни обавезу или када је обавеза плаћања, предвиђена уговором, укинута или истекла.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)****3.13. Залихе**

Залихе се евидентирају по набавној вриједности или нето продајној вриједности, у зависности од тога која је вриједност нижа. Нето продајна вриједност је цијена по којој залихе могу бити продате у нормалним условима пословања након умањења цијене за трошкове продаје. Вриједност залиха укључује вриједност по фактури добављача, транспортне и зависне трошкове. Алат и инвентар се отписују 100% приликом издавања у употребу. Вриједност залиха се утврђује на основу метода просјечне набавне цијене.

Залихе материјала за везане услуге се највећим дијелом односе на хардвере набављене за продају купцима у оквиру посебних продајних пакета.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вриједности залиха у случајевима када се оцијени да је потребно свести вриједност залиха на њихову нето продајну вриједност. За оштећене залихе и залихе које по квалитету не одговарају стандардима врши се одговарајућа исправка вриједности, или се у цјелости отписују.

3.14. Резервисања

Резервисања се признају и врше када Група има законску или уговорену обавезу као резултат прошлих догађаја и када је вјероватно да ће одлив ресурса који стварају економске добити бити потребан да се измири обавеза и када се може поуздано процијенити износ обавезе.

Резервисања се састоје од резервисања за судске спорове који се воде против Групе, одређени дисконтовањем будућих новчаних токова који одражавају тренутно стање на тржишту и специфичних ризика који се односе на дату обавезу.

3.15. Бенефиције за запослене**а) *Порези и доприноси за обезбјеђење социјалне сигурности запослених***

У складу са домаћим прописима и усвојеном рачуноводственом политиком, Група је обавезна да уплаћује доприносе разним државним фондовима за социјалну заштиту. Ове обавезе укључују доприносе на терет запослених и на терет послодавца у износу који се обрачунавају примјеном специфичних, законом прописаних стопа. Група има законску обавезу да изврши обуставу обрачунатих доприноса из бруто зарада запослених и да за њихов рачун изврши пренос обустављених средстава у корист одговарајућих државних фондова. Доприноси на терет запослених и на терет послодавца евидентирају се на терет трошкова у периоду на који се односе.

б) *Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда*

Група је обавезна да запосленима, при одласку у пензију исплати отпремнине у висини три посљедње мјесечне нето плате остварене од стране запосленог. Поред тога, Група је у обавези да исплаћује и јубиларне награде у висини између пола и једне и по просјечне мјесечне плате Групе.

На основу МРС 19 "Накнаде запосленима" захтијева се обрачун и укалкулисавање садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде.

в) *Обавезе по основу бонуса запосленима (варијабилни дио плате)*

На основу одлуке Генералног директора Друштва, утврђује се основица и начин обрачуна бонуса запосленима, као варијабилни дио плате. Бонус се остварује на основу реализованог учинка, праћеног на кварталном или годишњем нивоу, и евидентира се као трошак личних примања и резервисање по наведеном основу у тренутку процјене да ће запослени остварити право на наведени бонус.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)****3.16. Извјештавање у сегменту**

Група примјењује МСФИ 8 “Оперативни сегменти” који захтијева идентификовање оперативних сегмената на бази интерних извјештаја о компонентама Групе који се редовно прегледају од стране руководиоца надлежних за доношење кључних одлука, а у циљу алокације адекватних ресурса наведеним сегментима, као и анализе њихових резултата. Информације о сегментима су анализирани на бази врста услуга које пружају оперативни дијелови Групе (*Напомена 41*).

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ

Презентација консолидованих финансијских извјештаја захтијева од менаџмента кориштење најбољих могућих процјена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вриједности средстава и обавеза и објелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања консолидованих финансијских извјештаја, као и прихода и расхода у току извјештајног периода. Ове процјене и претпоставке су засноване на историјским и осталим информацијама расположивим на дан састављања консолидованих финансијских извјештаја. Будући стварни резултати могу да се разликују од процијењених износа.

Основне претпоставке које се односе на будуће догађаје и остале значајне изворе неизвјесности при давању процјене на дан извјештаја о финансијском положају, које носе ризик са могућим исходом у материјално значајним корекцијама садашње вриједности средстава и обавеза у наредној финансијској години, представљене су у даљем тексту:

Процијењени корисни вијек некретнина, опреме и нематеријалне имовине

Одређивање корисног вијека некретнина, опреме и нематеријалних улагања је засновано на историјском искуству са сличним средствима, као и предвиђеним технолошким напретком и промјенама економских и индустријских фактора. Стопа амортизације која се примјењује на неко средство преиспитује се најмање на крају сваке пословне године и, ако постоје значајне промјене у очекиваној динамици трошења будућих економских користи које су садржане у средству, стопа амортизације се мијења како би се одразила промијењена динамика. Таква промјена се евидентира као промјена рачуноводствене процјене у складу са МРС/МСФИ. Менаџмент доставља, сваку промјену стопа амортизације за групу средстава Управном одбору на усвајање.

У извјештајном периоду Управни одбор Друштва је усвојио измјену амортизационих стопа која је у примјени од 1. јула 2023. године. Ефекат промјене амортизационих стопа за период који се завршава 31. децембра 2023. године је резултирао смањењем трошка амортизације у износу од 2,490,379 Конвертибилних марака.

Усљед значајности сталних средстава у укупној активи Групе, утицај сваке промјене у наведеним претпоставкама може бити материјално значајан на финансијски положај Групе, као и на резултате њеног пословања. На примјер, уколико би Група скратила, односно продужила просјечан корисни вијек сталне имовине за 10%, то би у години која се завршава 31. децембра 2023. године резултовало у додатном, односно мањем трошку амортизације за 13,869,843 Конвертибилне марке (упоредни податак у 2022. години: 13,719,232 Конвертибилне марке).

Исправка вриједности потраживања

Приликом обрачуна исправке вриједности Група примјењује модел очекиваног кредитног губитка тако што разматра вјероватноћу настанка неизвршења обавезе друге уговорне стране током очекиваног уговореног рока трајања финансијске имовине. Група врши анализу потраживања груписаних на бази различитих карактеристика купаца и трендова историјских губитака (*Напомене 20, 21 и 22*).

Резервисања

Генерално, резервисања су у значајној мјери подложна процјенама. Група процјењује вјероватноћу да се нежељени случајеви могу догодити као резултат прошлих догађаја, и уколико је вјероватноћа већа од 50%, Група врши резервисање износа који је потребан да се измири обавеза. Иако Група поштује начело опрезности приликом процјене, с обзиром да постоји велика доза неизвјесности, у одређеним случајевима стварни резултати могу одступати од ових процјена (*Напомена 32*).

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**
4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ (Наставак)
Приходи и расходи по основу међународног саобраћаја

Приходи (расходи) и потраживања (обавезе) који су произашли из потписаних споразума са ино операторима су приказани у приложеним консолидованим финансијским извјештајима, и односе се на приходе и расходе од међународних долазних, односно одлазних позива остварених са земљама са којима је Група успоставила директан обрачун међународног телефонског саобраћаја. Дио остварених прихода, односно расхода по наведеном основу, евидентиран је на основу процјене извршене у складу са интерним обрачунима оствареног саобраћаја (*Напомене 24 и 34*). Менаџмент сматра да су интерни обрачуни оствареног саобраћаја адекватни, и да одражавају стварно остварени међународни саобраћај у одговарајућем периоду.

Правична (фер) вриједност

Пословна политика Групе је да објелодани информације о правичној вриједности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вриједност значајно разликује од књиговодствене вриједности.

У Републици Српској и Босни и Херцеговини не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вриједност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Уколико као доказ за фер вриједност није расположива котирана цијена на активном тржишту за исту имовину или обавезу користи се вриједност заснована на техникама процјене које користе податке са доступних тржишта.

5. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ И УСЛУГА

	У Конвертибилним маркама	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2023.	2022.
Приходи од продаје у земљи:		
Приходи од услуга фиксне мреже	57,420,114	57,723,937
Приходи од услуга мобилне мреже	206,733,315	200,052,382
Приходи од интегрисаних услуга	135,935,934	121,673,415
Приходи од услуга приступа интернету	35,901,216	33,614,047
Приходи од продаје везаних услуга	31,888,264	35,572,967
Приходи од продаје робе	2,670,911	3,747,432
Приходи од ICT и осталих услуга	3,430,484	4,819,202
Укупно приходи од продаје у земљи	473,980,238	457,203,382
Приходи од продаје у иностранству:		
Приходи од услуга међународног обрачуна	34,729,508	34,818,911
Приходи од продаје лиценци, робе, ICT и осталих услуга	9,037,332	7,410,097
Укупно приходи од продаје у иностранству	43,766,840	42,229,008
Укупно приходи од продаје робе и услуга	517,747,078	499,432,390

Приходи од продаје у иностранству највећим дијелом се односе на приходе остварене у Републици Србији.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године
6. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	У Конвертибилним маркама	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2023.	2022.
Приходи од закупнина	2,721,417	3,087,951
Приходи од укидања разграниченог прихода (донације) - (Напомена 30)	12,367	12,367
Остали приходи	306,631,522	28,606,037
	309,365,306	31,706,355

Остали приходи највећим дијелом се односе на добитке од продаје улагања у зависно друштво *Sky Towers Infrastructure д.о.о. Бања Лука*.

7. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, РОБЕ И ВЕЗАНИХ УСЛУГА

	У Конвертибилним маркама	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2023.	2022.
Материјал за везане услуге	29,963,601	40,992,816
Набавна вриједност продате робе	2,961,775	4,349,413
Електрична енергија	9,167,932	7,477,832
Гориво и мазиво	1,895,009	2,096,674
Остали трошкови материјала	2,766,891	2,875,763
	46,755,208	57,792,498

Трошкови материјала за везане услуге се односе на трошкове продатих хардвера у оквиру посебних продајних пакета.

8. ТРОШКОВИ ЗАПОСЛЕНИХ

	У Конвертибилним маркама	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2023.	2022.
Бруто зараде	81,064,491	75,707,767
Накнаде члановима Управног одбора и Одбора за ревизију	406,465	390,743
Отпремнине	696,508	785,724
Остала лична примања	19,582,563	15,148,087
	101,750,027	92,032,321

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године
9. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

	У Конвертибилним маркама	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2023.	2022.
Трошкови међународног обрачуна	29,563,762	29,103,583
Трошкови одржавања	19,494,123	20,089,050
Трошкови закупа земљишта и пословних простора	1,124,613	969,776
Трошкови рекламе и пропаганде	16,918,844	17,722,193
Накнада за емитовање садржаја	11,764,186	12,559,392
Остале производне услуге	22,342,022	22,236,960
	101,207,550	102,680,954

10. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	У Конвертибилним маркама	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2023.	2022.
Индијектни порези који не зависе од пословног резултата	5,848,679	5,238,465
Накнаде Регулаторној агенцији за комуникације	11,583,663	10,899,381
Губици од расходовања некретнина, опреме и нематеријалних улагања	1,820,733	5,366,366
Мањкови	2,486	60,003
Трошкови резервисања	1,603,307	1,011,849
Остали расходи	16,980,196	13,388,090
	37,839,064	35,964,154

Остали расходи се највећим дијелом односе на остале непроизводне услуге, трошкове административних такси и накнада за рад студентских и омладинских задруга.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године
11. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ

	У Конвертибилним маркама	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2023.	2022.
Приходи од камата		
- камате на депозите	25,514	21,145
- остале камате	912,714	607,724
	938,228	628,869
Остали финансијски приходи	-	585
Позитивне курсне разлике	1,271,749	1,621,676
	1,271,749	1,622,261
Укупно финансијски приходи	2,209,977	2,251,130
Расходи камата		
- по основу кредитних уговора	(15,690,663)	(6,819,835)
- по основу обавеза за имовину узету у закуп	(1,102,671)	(1,127,230)
- остале камате	(9,981,453)	(585,414)
	(26,774,787)	(8,532,479)
Негативне курсне разлике	(1,756,253)	(2,023,155)
Укупно финансијски расходи	(28,531,040)	(10,555,634)
Нето финансијски расходи	(26,321,063)	(8,304,504)

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године
12. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА И GOODWILL

 У Конвертибилним маркама
 31. децембар 2023. и 31. децембар 2022. године

	<i>Goodwill</i>	Односи са купцима	База посредника	Жиг	Лиценце за кориштење радиофреквенцијског спектра	Остале лиценце	Остала нематеријална улагања	Нематеријална улагања у припреми	Укупно нематеријална улагања
Набавна вриједност									
Стање, 1. јануар 2022. године	75,337,337	85,117,279	7,662,942	4,091,596	157,188,477	12,812,520	215,100,592	22,580,267	579,891,010
Повећања	-	-	-	-	-	436,831	23,231,128	2,727,210	26,395,169
Пренос (са) / на	-	-	-	-	-	786,580	16,271,136	(17,057,716)	-
Отуђења и расходовања	-	-	-	-	-	(1,151,630)	(14,182,288)	-	(15,333,918)
Пренос на трошкове стицања уговора	-	-	-	-	-	-	-	(62,598)	(62,598)
Пренос са / (на) некретнина и опреме	-	-	-	-	-	-	-	(1,430,349)	(1,430,349)
Остале промјене	-	-	-	-	-	43,281	55,000	-	98,281
Стање, 31. децембар 2022. године	75,337,337	85,117,279	7,662,942	4,091,596	157,188,477	12,927,582	240,475,568	6,756,814	589,557,595
Стање, 1. јануар 2023. године	75,337,337	85,117,279	7,662,942	4,091,596	157,188,477	12,927,582	240,475,568	6,756,814	589,557,595
Повећања	-	-	-	-	-	76,017	30,449,414	13,236,446	43,761,877
Средства набављена пословном комбинацијом	-	-	-	-	-	-	11,301	-	11,301
Пренос (са) / на	-	-	-	-	-	1,977,465	19,254,325	(21,231,790)	-
Отуђења и расходовања	-	-	-	-	-	(67,805)	(14,700,726)	-	(14,768,531)
Пренос са / (на) некретнина и опреме	-	-	-	-	-	-	1,494,026	4,394,976	5,889,002
Остале промјене	-	-	-	-	-	444,711	-	157,865	602,576
Стање, 31. децембар 2023. године	75,337,337	85,117,279	7,662,942	4,091,596	157,188,477	15,357,970	276,983,908	3,314,311	625,053,820
Акумулирана исправка вриједности									
Стање, 1. јануар 2022. године	-	10,855,676	3,665,307	954,706	134,145,382	11,192,876	120,747,799	-	281,561,746
Амортизација	-	3,926,575	1,999,262	409,160	1,870,543	586,666	39,349,148	-	48,141,354
Отуђења и расходовања	-	-	-	-	-	(1,151,631)	(14,133,781)	-	(15,285,412)
Стање, 31. децембар 2022. године	-	14,782,251	5,664,569	1,363,866	136,015,925	10,627,911	145,963,166	-	314,417,688
Стање, 1. јануар 2023. године	-	14,782,251	5,664,569	1,363,866	136,015,925	10,627,911	145,963,166	-	314,417,688
Амортизација	-	3,926,575	1,998,373	409,160	1,870,543	694,621	46,191,205	-	55,090,477
Отуђења и расходовања	-	-	-	-	-	(67,805)	(11,246,899)	-	(11,314,704)
Пренос са / (на) некретнина и опреме	-	-	-	-	-	-	(173,202)	-	(173,202)
Стање, 31. децембар 2023. године	-	18,708,826	7,662,942	1,773,026	137,886,468	11,254,727	180,734,270	-	358,020,259
Садашња вриједност									
31. децембар 2023. године	75,337,337	66,408,453	-	2,318,570	19,302,009	4,103,243	96,249,638	3,314,311	267,033,561
31. децембар 2022. године	75,337,337	70,335,028	1,998,373	2,727,730	21,172,552	2,299,671	94,512,402	6,756,814	275,139,907

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године

---

12. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА И GOODWILL (Наставак)

Goodwill представља вишак средстава стицања пословном комбинацијом изнад удјела Мтел а.д. Бања Лука у нето фер вриједности препознатљивих средстава, признатих обавеза и потенцијалних обавеза стицања зависних друштава.

Односи са купцима, који представљају уговорне односе са корисницима, база посредника која се односи на уговоре са различитим посредницима, као и жиг, признати су по процијењеној вриједности након пословних комбинација преузимања зависних друштава.

Лиценце за кориштење радиофреквенцијског спектра подразумевају дозволе за кориштење радиофреквенцијског спектра за пружање услуга путем мобилних приступних система. Дозволе се издају од стране Регулаторне агенције за комуникације Босне и Херцеговине („РАК“) и омогућавају пружање GSM/UMTS/LTE услуга на подручју Босне и Херцеговине.

Остала нематеријална улагања највећим дијелом се односе на софтвере у нето вриједности од 42,446,368 Конвертибилних марака и право на дистрибуцију ТВ садржаја у нето вриједности од 52,520,469 Конвертибилних марака.

У току извјештајног периода, Група је у оквиру нематеријалних улагања извршила активирање интерних учинака у укупном износу од 4,060,372 Конвертибилне марке.

Нематеријална улагања у припреми највећим дијелом се односе на софтвере у припреми.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**
13. НЕКРЕТНИНЕ И ОПРЕМА

 У Конвертибилним маркама
31. децембар 2023. и 31. децембар 2022. године

	Некретнине и инфраструктура		Улагања у туђа стална средства		Основна средства у припреми	Укупно основна средства
	Земљиште			Опрема		
Набавна вриједност						
Стање, 1. јануар 2022. године	1,778,056	933,951,451	4,021,305	720,672,104	85,119,203	1,745,542,119
Повећања	880	9,635,905	127,352	13,126,746	92,066,569	114,957,452
Пренос (са) / на	-	21,661,200	468,433	55,143,460	(77,273,093)	-
Пренос са нематеријалних улагања	-	-	-	-	1,430,349	1,430,349
Пренос на трошкове стицања уговора	-	-	-	-	(161,588)	(161,588)
Отуђења и расходовања	-	(199,554)	(109,467)	(37,791,770)	(3,765,917)	(41,866,708)
Демонтажа	-	-	-	(528,039)	(160,019)	(688,058)
Рекласификација на средства намијењена продаји	-	(60,916)	-	(677,382)	(87,653)	(825,951)
Остале промјене	-	215,245	(6,000)	(209,245)	-	-
Стање, 31. децембар 2022. године	1,778,936	965,203,331	4,501,623	749,735,874	97,167,851	1,818,387,615
Стање, 1. јануар 2023. године	1,778,936	965,203,331	4,501,623	749,735,874	97,167,851	1,818,387,615
Повећања	-	10,746,058	133,288	21,692,382	80,767,537	113,339,265
Средства набављена пословном комбинацијом	-	8,302,956	1,484	9,702,884	-	18,007,324
Пренос (са) / на	685	11,219,381	421,633	75,068,466	(86,710,165)	-
Пренос на неновчани улог	(165,533)	(77,648,720)	-	(3,642,338)	(253,286)	(81,709,877)
Пренос са/на нематеријална улагања	-	-	-	-	(5,889,002)	(5,889,002)
Отуђења и расходовања	-	(155,704)	(322,517)	(38,610,272)	(534,514)	(39,623,007)
Демонтажа	-	-	-	(637,553)	27,750	(609,803)
Рекласификација на средства намијењена продаји	-	-	-	(293,185)	(48,000)	(341,185)
Остале промјене	2,000	-	196,610	-	513,700	712,310
Стање, 31. децембар 2023. године	1,616,088	917,667,302	4,932,121	813,016,258	85,041,871	1,822,273,640
Акумулирана исправка вриједности						
Стање, 1. јануар 2022. године	-	563,382,530	3,048,225	510,689,043	-	1,077,119,798
Амортизација	-	10,720,051	471,215	55,380,752	-	66,572,018
Отуђења и расходовања	-	(151,221)	(109,468)	(36,305,978)	-	(36,566,667)
Демонтажа	-	-	-	(688,058)	-	(688,058)
Рекласификација на средства намијењена продаји	-	(24,265)	-	(461,988)	-	(486,253)
Остале промјене	-	215,245	(6,000)	(209,245)	-	-
Стање, 31. децембар 2022. године	-	574,142,340	3,403,972	528,404,526	-	1,105,950,838
Стање, 1. јануар 2023. године	-	574,142,340	3,403,972	528,404,526	-	1,105,950,838
Амортизација	-	9,105,923	524,573	50,158,698	-	59,789,194
Пренос на неновчани улог	-	(45,549,763)	-	(3,148,908)	-	(48,698,671)
Отуђења и расходовања	-	(124,207)	(321,508)	(37,330,238)	-	(37,775,953)
Демонтажа	-	-	-	(609,803)	-	(609,803)
Рекласификација на средства намијењена продаји	-	-	-	(290,748)	-	(290,748)
Пренос са/на нематеријална улагања	-	-	173,202	-	-	173,202
Остале промјене	-	-	7,437	-	-	7,437
Стање, 31. децембар 2023. године	-	537,574,293	3,787,676	537,183,527	-	1,078,545,496
Садашња вриједност						
31. децембар 2023. године	1,616,088	380,093,009	1,144,445	275,832,731	85,041,871	743,728,144
31. децембар 2022. године	1,778,936	391,060,991	1,097,651	221,331,348	97,167,851	712,436,777

Основна средства у припреми на дан 31. децембра 2023. године се углавном односе на телекомуникациону опрему, која је набављена, али још није пуштена у функцију. На дан 31. децембра 2023. године не постоје ограничења власништва над некретнинама и опремом Групе. Уговорене, а нереализоване обавезе Групе по основу улагања у некретнине и опрему на дан 31. децембра 2023. године износе укупно 59,935,627 Конвертибилних марака (31. децембар 2022. године: 58,064,882 Конвертибилне марке).

У току извјештајног периода, Група је у оквиру некретнина и опреме извршила активирање интерних учинака у укупном износу од 23,035,581 Конвертибилну марку.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**
14. ИМОВИНА УЗЕТА У ЗАКУП

	У Конвертибилним маркама		
	Земљиште и објекти	Возила и опрема	Укупно
Стање, 1. јануар 2022. године	49,073,728	260,449	49,334,177
Нове набавке	7,230,722	515,726	7,746,448
Амортизација	(14,072,886)	(260,440)	(14,333,326)
Модификација периода закупа	(1,636,880)	(821)	(1,637,701)
Пренос са/на	(102,042)	102,042	-
Стање, 31. децембар 2022. године	40,492,642	616,956	41,109,598
Стање, 1. јануар 2023. године	40,492,642	616,956	41,109,598
Нове набавке	14,159,871	120,773	14,280,644
Амортизација	(13,820,946)	(401,700)	(14,222,646)
Модификација периода закупа	(1,228,053)	(15,949)	(1,244,002)
Пренос са/на	(633,617)	633,617	-
Стање, 31. децембар 2023. године	38,969,897	953,697	39,923,594

Група у оквиру својих редовних пословних активности узима у закуп различите предмете закупа од којих су најзначајнији: пословни простори за продајна мјеста, земљиште и објекти за смјештај телекомуникационе опреме. Приликом одмјеравања обавеза за имовину узету у закуп, Група је узела у обзир и потенцијалну изложеност по основу промјењивих плаћања по основу закупа, опција продужења, односно раскидања закупа, гаранција остатка вриједности и закупа који још нису почели, али се закупац обавезао на њих. Већина уговора о закупу је уговорена са фиксном накнадом за закуп. Група нема значајних уговора о закупу који имају посебна ограничења или уговорене обавезе.

15. УЛАГАЊА У ПРИДРУЖЕНА ДРУШТВА

	Удио	У Конвертибилним маркама	
		31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
а) Улагања у МТЕЛ д.о.о. Подгорица (Црна Гора):	49%		
- Набавна вриједност улагања у МТЕЛ д.о.о. Подгорица		143,565,421	143,565,421
- Свођење набавне вриједности улагања по основу признавања дијела добитака методом удјела		72,087,935	44,800,037
<i>Улагање у МТЕЛ д.о.о. Подгорица, нето</i>		<u>215,653,356</u>	<u>188,365,458</u>
б) Улагања у МТЕЛ Global д.о.о. Београд (Србија):	41%		
- Набавна вриједност улагања у МТЕЛ Global д.о.о. Београд		40,045,288	40,045,288
- Свођење набавне вриједности улагања по основу признавања дијела губитака методом удјела		(28,266,974)	(21,913,452)
<i>Улагање у МТЕЛ Global д.о.о. Београд, нето</i>		<u>11,778,314</u>	<u>18,131,836</u>
Укупно улагања у придружена друштва		<u>227,431,670</u>	<u>206,497,294</u>

Улагања у придружена друштва у укупном износу од 227,431,670 Конвертибилних марака односе се на набавну вриједност улагања у друштва МТЕЛ д.о.о. Подгорица и МТЕЛ Global д.о.о. Београд.

На дан 31. децембра 2023. године, Група има 49% удјела у друштву МТЕЛ д.о.о. Подгорица, Црна Гора, и 41% удјела у друштву МТЕЛ Global д.о.о. Београд, Република Србија, који се баве пружањем телекомуникационих услуга.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**
15. УЛАГАЊА У ПРИДРУЖЕНА ДРУШТВА (Наставак)

Укупан улог у МТЕЛ д.о.о. Подгорица, након првобитно уговореног износа на име куповине 49% удјела извршене 1. фебруара 2010. године, накнадних докапитализација, као и осталих трошкова који су у директној вези са наведеном трансакцијом, те уносом неновчаног и новчаног улога, износи 143,565,421 Конвертибилну марку.

Укупан улог у *MTEL Global* д.о.о. Београд, Србија, након неновчаног улога у виду права на 100% удјела у друштву *Mtel Austria GmbH*, чиме је Друштво постало власник 41% удјела, и докапитализације, укупно износи 40,045,288 Конвертибилних марака.

Улагања у придружена друштва МТЕЛ д.о.о. Подгорица и МТЕЛ Global д.о.о. Београд рачуноводствено се обухватају примјеном методе удјела. Учешће Групе у добитку придруженог друштва МТЕЛ д.о.о. Подгорица за годину која се завршава 31. децембра 2023. године, износи 27,287,898 Конвертибилних марака, док учешће Групе у губитку придруженог друштва МТЕЛ Global д.о.о. Београд износи 6,349,184 Конвертибилне марке.

Кретање на улозима у придруженим друштвима МТЕЛ д.о.о. Подгорица и МТЕЛ Global д.о.о. Београд је било сљедеће:

	У Конвертибилним маркама	
	Година која се завршава 31. децембра 2023.	Година која се завршава 31. децембра 2022.
<i>Стање, 01. јануар</i>	206,497,294	201,518,849
Улагање у МТЕЛ Global д.о.о. Београд	-	4,107,243
Учешће у добитку придружених друштава који се обрачунава коришћењем методе удјела (<i>Напомена 3.1.г</i>)	20,934,376	871,202
<i>Стање, крај године</i>	227,431,670	206,497,294

16. ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА И КРЕДИТИ

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Дугорочни кредити запосленима	66,771	66,771
<i>Минус: Дио дугорочних кредита који доспијева до једне године (Напомена 23)</i>	(66,771)	(66,771)
	-	-
Остали дугорочни кредити	163,011	197,330
<i>Минус: Дио дугорочних кредита који доспијева до једне године (Напомена 23)</i>	(34,318)	(34,318)
	128,693	163,012
Дугорочно орочени депозити	1,686,025	176,024
<i>Минус: Краткорочно орочени депозити</i>	(1,210,000)	-
	476,025	176,024
Остали дугорочни пласмани	1,590	4,329
	1,590	4,329
Укупно дугорочна потраживања и кредити	606,308	343,365
<i>Минус: Акумулирани импаритетни губитак:</i>		
- исправка вриједности осталих дугорочних кредита	(8,079)	(11,791)
- исправка вриједности дугорочних пласмана	(10,105)	(14,937)
	(18,184)	(26,728)
	588,124	316,637

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године
17. ОСТАЛА УЛАГАЊА

	Удио	У Конвертибилним маркама	
		31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
<i>Финансијска имовина која се мјери по амортизованом трошку:</i>			
- Дугорочне обвезнице Републике Српске		-	1,647
- Центар за међународно право и међународну пословну сарадњу д.о.о. Бања Лука	22.97%	400	400
		400	2,047

Финансијска имовина која се мјери по амортизованом трошку се односи на обвезнице Републике Српске емитоване од стране Министарства финансија Републике Српске, а по основу плаћања дуга који буџетски корисници имају према Друштву. Обвезнице су издате са роком доспијећа од 15 година, почевши од 31. децембра 2007. године, уз грасе период од 5 година са каматном стопом од 1.5% годишње, и вредноване су по амортизованој вриједности кориштењем ефективне каматне стопе.

18. ДУГОРОЧНА СРЕДСТВА ПО ОСНОВУ СТИЦАЊА УГОВОРА СА КУПЦИМА

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
<i>Набавна вриједност</i>		
Стање, 1. јануар	18,787,553	13,320,414
Уговори стечени у пословној години	8,679,023	9,614,653
Донос са нематеријалних улагања	-	62,598
Донос са некретнина и опреме	-	161,588
Престанак признавања по основу истека/раскида уговора	(8,776,685)	(4,371,699)
Стање, крај године	18,689,891	18,787,554
<i>Акумулирана исправка вриједности</i>		
Стање, 1. јануар	8,890,891	5,115,902
Амортизација	9,596,109	8,145,622
Престанак признавања по основу истека/раскида уговора	(8,776,605)	(4,370,632)
Стање, крај године	9,710,395	8,890,892
Садашња вриједност	8,979,496	9,896,662

19. ЗАЛИХЕ

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Материјал	3,466,199	4,069,404
Роба	217,777	179,099
Материјал за везане услуге	10,590,730	7,269,953
Дати аванси за залихе	1,136,121	1,322,533
	15,410,827	12,840,989

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године
20. КУПЦИ

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
<i>Купци:</i>		
- повезана правна лица (<i>Напомена 37 (а)</i>)	291,859,622	23,066,587
- у земљи	144,675,478	137,016,516
- у иностранству	1,087,352	1,212,664
Бруто потраживања	437,622,452	161,295,767
<i>Минус: Исправка вриједности потраживања за очекиване кредитне губитке</i>	(69,704,242)	(68,298,181)
	367,918,210	92,997,586

Укупна бруто потраживања од купаца на дан 31. децембра 2023. године износе 437,622,452 Конвертибилне марке. Група је примјенила поједностављени приступ у признавању губитака за цјелокупни период трајања за потраживања од купаца и остала потраживања која не садрже значајну компоненту финансирања, груписањем различитих карактеристика купаца и трендова историјских губитака.

Укупна исправка вриједности потраживања на дан 31. децембра 2023. године износи 69,704,242 Конвертибилне марке и представља 15.93% укупне бруто вриједности потраживања од купаца. Промјене на рачунима исправки вриједности потраживања су приказане у *Напомени 22* уз консолидоване финансијске извјештаје.

21. ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Остала потраживања	4,166,390	2,047,366
<i>Минус: Исправка вриједности других потраживања</i>	(564,885)	(549,518)
	3,601,505	1,497,848

22. ОБЕЗВРЈЕЋЕЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

	У Конвертибилним маркама		
	Период 1. јануар - 31. децембар 2023. и пословна 2022. година		
	Купци (<i>Напомена 20</i>)	Друга потраживања (<i>Напомена 21</i>)	Укупно
Стање, 1. јануар 2022. године	67,792,036	570,294	68,362,330
Исправке у току године на терет резултата	2,712,308	3,389	2,715,697
Исправке у току године у корист резултата	-	-	-
Отпис потраживања	(2,123,172)	-	(2,123,172)
Остало	(82,991)	(24,165)	(107,156)
Стање, 31. децембар 2022. године	68,298,181	549,518	68,847,699
Стање, 01. јануар 2023. године	68,298,181	549,518	68,847,699
Исправке у току године на терет резултата	2,883,034	-	2,883,034
Исправке у току године у корист резултата	(2,326)	-	(2,326)
Отпис потраживања	(1,268,211)	-	(1,268,211)
Остало	(206,436)	15,367	(191,069)
Стање, 31. децембар 2023. године	69,704,242	564,885	70,269,127

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године
23. ДЕПОЗИТИ И ПОТРАЖИВАЊА ЗА КРЕДИТЕ

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Краткорочно орочени депозити	1,285,289	85,284
Кредити запосленима који доспијевају до једне године (Напомена 16)	66,771	66,771
Остали кредити који доспијевају до једне године (Напомена 16)	34,318	34,318
	1,386,378	186,373

24. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Обрачуната потраживања	6,781,196	5,534,784
Уговорна имовина	2,674,001	7,142,610
Унапријед плаћени трошкови	2,546,315	3,240,602
Обрачунате авансне фактуре за потребе обрачуна ПДВ-а	3,008,731	3,396,953
	15,010,243	19,314,949

Обрачуната потраживања се највећим дијелом, у износу од 5,887,820 Конвертибилних марака, односе на процјену међународног саобраћаја и роминга, која је извршена у складу са интерним обрачунима оствареног саобраћаја, односно обрачуном добијеним од клириншке куће.

Уговорна имовина представља право Групе на накнаду у замјену за робу или услуге које је Група пренијела купцу када је то право условљено другим факторима, осим протока времена (нпр. испорука других елемената уговора). Група признаје уговорну имовину углавном из уговора у којима се уређај испоручује у одређеном тренутку у пакету са услугама које се пружају током времена.

25. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Жиро рачуни	23,077,164	22,294,805
Девизни рачуни	1,767,226	2,158,979
Благајне	63,432	40,249
Готовински еквиваленти	100,000	100,000
	25,007,822	24,594,033

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**
26. КАПИТАЛ
Акцијски капитал

Структура акцијског капитала Друштва (по Књизи акционара коју води Централни регистар хартија од вриједности Републике Српске а.д. Бања Лука) на дан 31. децембра 2023. године и 31. децембра 2022. године је била сљедећа:

	31. децембар 2023.		31. децембар 2022.	
	Број акција	% учешће	Број акција	% учешће
Телеком Србија а.д. Београд, Србија	319,428,193	65.01	319,428,193	65.01
Пензијски резервни фонд РС а.д. Бања Лука	40,984,201	8.34	42,300,523	8.61
Фонд за реституцију РС а.д. Бања Лука	24,715,439	5.03	24,715,439	5.03
ДУИФ Кристал инвест а.д. – ОАИФ Future fund	9,227,234	1.88	9,483,360	1.93
Остали акционари	97,028,688	19.74	95,456,240	19.42
	491,383,755	100	491,383,755	100

Основни капитал Друштва у износу од 491,383,755 Конвертибилних марака, у потпуности је уплаћен и подијељен на 491,383,755 обичних (редовних) акција, од којих је свака номиналне вриједности 1 Конвертибилну марку. Све акције су исте класе са истим правима, обичне и гласе на име. Свака акција даје право на један глас.

Акције Друштва котирају на Бањалучкој берзи хартија од вриједности у Републици Српској (активно, али недовољно развијено финансијско тржиште). Тржишна вриједност једне акције са стањем на дан 31. децембра 2023. године износи 1.19 Конвертибилних марака (31. децембар 2022. године: 1.62 Конвертибилне марке). Зарада и дивиденда по акцији је приказана у *Напомени 38* уз консолидоване финансијске извјештаје.

Законске резерве

Законске резерве на дан 31. децембра 2023. године у износу од 49,594,492 Конвертибилне марке представљају издвајања из расподјеле добитка у складу са чланом 231. Закона о привредним друштвима, и то најмање у висини 5% од добитка текуће године умањене за губитак претходне године, све док те резерве, заједно са резервама капитала, не достигну висину од најмање 10% основног капитала или Статутом одређени већи дио основног капитала.

Законске резерве користе се за покриће губитка, а ако прелазе износ од 10% основног капитала, или Статутом одређеног већег дијела основног капитала, могу се користити и за повећање основног капитала.

Остале резерве – резерве по основу инвестиционе обавезе

Остале резерве на дан 31. децембра 2023. године у износу од 97,791,500 Конвертибилних марака цјелокупно се односе на резерве формиране у току 2008. године, и то на основу уплаћене инвестиционе обавезе већинског власника (Телеком Србија а.д. Београд), као купца већинског пакета акција Друштва.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године
27. КРЕДИТИ И ОСТАЛЕ ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
а) Дугорочни кредити:		
- Новчани кредити	170,674,638	186,564,360
- Кредити за набавке опреме	67,049,460	69,971,950
	237,724,098	256,536,310
б) Остале дугорочне обавезе	2,209,716	6,349,895
Укупно дугорочне обавезе	239,933,814	262,886,205
<i>Минус: Текуће доспијеће дугорочних обавеза:</i>		
- Новчани кредити	(41,506,337)	(31,034,922)
- Кредити за набавке опреме	(32,323,708)	(30,490,274)
- Остале дугорочне обавезе	(984,509)	(4,391,679)
Укупно текуће доспијеће дугорочних обавеза	(74,814,554)	(65,916,875)
	165,119,260	196,969,330

Просјечна каматна стопа на дугорочне кредите за набавку опреме је у висини шестомјесечног EURIBOR-а увећаног за маржу у распону од 0.5% до 3.0% годишње (2022. године: шестомјесечни EURIBOR увећан за маржу у распону од 0.5% до 1.0% годишње). За новчане кредите уговорена је каматна стопа по тренутним тржишним условима.

Остале дугорочне обавезе се односе на финансијске обавезе по амортизованој вриједности, те обавезе за дозволу за кориштење радиофреквенцијског спектра за пружање услуга путем мобилних приступних система издату од стране Регулаторне агенције за комуникације Босне и Херцеговине.

Уговорна валута за све кредите, осим кредита одобрених од Владе Краљевине Шпаније, банака и добављача из земље је EUR.

Група измирује све своје обавезе по кредитима у складу са уговореном динамиком, према утврђеним ануитетним плановима. Такође, Група поштује и све остале одредбе из уговора о кредитима и нема кршења било којих одредби уговора који би евентуално захтијевали пријевремену отплату обавеза.

Рочност доспијећа отплата дугорочних кредита:

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Текућа доспијећа	74,814,554	65,916,875
Између једне и двије године	66,094,996	66,060,299
Између двије и три године	54,361,703	53,979,324
Између три и четири године	36,789,507	43,748,532
Између четири и пет година	3,438,257	31,689,618
Након пет година	4,434,797	1,491,557
Укупно дугорочни дио кредита	165,119,260	196,969,330
	239,933,814	262,886,205

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**
28. ОБАВЕЗЕ ЗА ИМОВИНУ УЗЕТУ У ЗАКУП

	У Конвертибилним маркама		
	Земљиште и објекти	Возила и опрема	Укупно
Стање, 1. јануар 2022. године	50,772,303	313,810	51,086,113
Нове набавке	7,230,722	515,726	7,746,448
Трошак камате имовине узете у закуп (<i>Напомена 11</i>)	1,111,914	15,315	1,127,229
Модификација периода закупа	(1,589,324)	1,823	(1,587,501)
Затварање обавезе	(15,092,208)	(274,086)	(15,366,294)
Пренос са/на	(60,619)	60,619	-
Стање, 31. децембар 2022. године	42,372,788	633,207	43,005,995
Стање, 1. јануар 2023. године	42,372,788	633,207	43,005,995
Нове набавке	14,159,871	120,773	14,280,644
Трошак камате имовине узете у закуп (<i>Напомена 11</i>)	1,055,516	47,155	1,102,671
Модификација периода закупа	(1,389,477)	(13,396)	(1,402,873)
Затварање обавезе	(14,748,388)	(453,279)	(15,201,667)
Пренос са/на	(748,216)	748,216	-
Стање, 31. децембар 2023. године	40,702,094	1,082,676	41,784,770
<i>Минус: Дио дугорочних закупа који доспијевају до једне године</i>	(13,499,531)	240,069	(13,259,462)
Стање, 31. децембар 2023. године	27,202,563	1,322,745	28,525,308

Група је извршила признавање обавеза за имовину узету у закуп у складу са захтјевима стандарда МСФИ 16 према којем се обавеза мјери по садашњој вриједности свих плаћања у вези са закупом која нису извршена на дан признавања.

За каматну стопу за обавезе за имовину узету у закуп кориштена је стопа коју би Група као закупопримац платила да у сличном року и уз сличне гаранције позајми средства неопходна за набавку имовине сличне вриједности као имовине узете у закуп у сличном економском окружењу.

29. ОБАВЕЗЕ ЗА ПРАВО НА ДИСТРИБУЦИЈУ ТВ САДРЖАЈА

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Обавезе за право на дистрибуцију ТВ садржаја	55,326,789	62,978,850
<i>Минус: текуће доспијеће дугорочних обавеза за право на дистрибуцију ТВ садржаја</i>	(34,557,634)	(28,623,700)
	20,769,155	34,355,150

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Текућа доспијећа	34,557,634	28,623,700
Између једне и двије године	15,953,623	18,068,587
Између двије и три године	3,941,649	12,803,036
Између три и четири године	436,941	3,483,527
Између четири и пет година	436,942	-
Укупно дугорочни дио обавезе	20,769,155	34,355,150
	55,326,789	62,978,850

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године
30. РАЗГРАНИЧЕНИ ПРИХОДИ

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Примљене донације	12,367	24,734
<i>Минус: Краткорочни дио разграниченог прихода</i>	(12,367)	(12,367)
	-	12,367

Кретања на разграниченим приходима у години која се завршава 31. децембра 2023. и у пословној 2022. години су била сљедећа:

	У Конвертибилним маркама	
	Година која се завршава 31. децембра 2023.	Година која се завршава 31. децембра 2022.
<i>Стање, 1. јануар</i>	24,734	37,101
Смањење у корист осталих прихода	(12,367)	(12,367)
<i>Стање, крај године</i>	12,367	24,734

31. БЕНЕФИЦИЈЕ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Бенефиције за запослене		
- дугорочни дио	5,973,443	6,333,127
- краткорочни дио	1,224,138	815,635
	7,197,581	7,148,762

Дугорочна резервисања за бенефиције за запослене са стањем на дан 31. децембра 2023. године у износу од 7,197,581 Конвертибилну марку се односе на дугорочна и краткорочна резервисања по основу обрачуна садашње вриједности акумулираних права запослених Групе на отпремнине и јубиларне награде, у складу са МРС 19 "Бенефиције за запослене".

Трошкови везани за накнаде приликом одласка у пензију и јубиларне награде утврђују се кориштењем метода пројектованих јединица кредитирања, са актуарским одмјеравањем које се врши на дан извјештаја о финансијском положају.

У складу са наведеним, Група је ангажовала овлашћеног актуара да у име Групе изврши обрачун садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде на дан 31. децембра 2023. године. Приликом обрачуна наведене садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде овлашћени актуар је користио сљедеће претпоставке: дисконтна стопа 5.8% годишње, пројектовани раст зарада 2.5% годишње, пројектоване године радног стажа за одлазак у пензију 40 година за мушкарце и 35 година за жене, пројектована флукуација запослених на основу података о историјском кретању запослених у претходном периоду, званично објављене стопе морталитета из окружења, као и остали услови неопходни за остваривање права на отпремнину и јубиларну награду. На дан 31. децембра 2023. године дошло је до промјене претпоставки. Ефекти измјене ових претпоставки признати су као актуарски добитак у оквиру осталог укупног резултата.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**
31. БЕНЕФИЦИЈЕ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ (Наставак)

Број мјесечних зарада за јубиларне награде приказан је у табели:

Број година provedених у Друштву	Број зарада
10	1
20	1.5
30	2

Кретања на дугорочним обавезама за бенефиције за запослене у години која се завршава 31. децембра 2023. године и пословној 2022. години су била сљедећа:

**У Конвертибилним маркама
31. децембар 2023. године и пословна 2022.**

	година
<i>Стање, 01. јануар 2022. године</i>	7,152,533
Резервисања у току године	746,044
Актуарски добици	(98,849)
Исплате у току године	(648,846)
Остало	(2,120)
	7,148,762
<i>Минус: Део дугорочних бенефиција које доспијевају до једне године</i>	(815,635)
	6,333,127
<i>Стање, 31. децембар 2022. године</i>	
Стање, 01. јануар 2023. године	7,148,762
Резервисања у току године	927,777
Актуарски добици	(291,573)
Исплате у току године	(555,367)
Остало	(32,018)
	7,197,581
<i>Минус: Део дугорочних бенефиција које доспијевају до једне године</i>	(1,224,138)
	5,973,443

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године
32. РЕЗЕРВИСАЊА

	У Конвертибилним маркама	
	Година која се завршава 31. децембра 2023.	Година која се завршава 31. децембра 2022.
<i>Стање, 1. јануар</i>	5,869,929	5,632,228
Резервисања за судске спорове	400,295	205,834
Приходи од укидања резервисања за судске спорове	(10,100)	(48,070)
Укидања резервисања за судске спорове	(1,297,250)	142,805
Остала резервисања	499,256	(62,868)
<i>Стање, крај године</i>	5,462,130	5,869,929

33. ДОБАВЉАЧИ

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
<i>Добављачи:</i>		
- повезана правна лица (<i>Напомена 37(а)</i>)	38,675,593	31,720,363
- у земљи	82,478,548	80,229,824
- у иностранству	33,233,745	21,425,434
- за нефактурисане инвестиције и услуге	14,801,438	22,802,472
	169,189,324	156,178,093

Обавезе према добављачима су некаматносне. Просјечан период плаћања обавеза према добављачима у години која се завршава 31. децембра 2023. године био је 208 дана (31. децембар 2022. године: 195 дана).

Старосна структура обавеза према добављачима на дан 31. децембра 2023. године и 31. децембра 2022. године је сљедећа:

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
0-30 дана	92,316,571	99,377,685
31-60 дана	14,765,188	6,165,805
61-120 дана	10,035,352	13,622,476
121-180 дана	9,334,856	7,977,124
181-270 дана	9,932,837	13,012,590
271-360 дана	32,804,520	16,022,413
	169,189,324	156,178,093

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**
34. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Разграничени приходи од продаје <i>prepaid</i> допуна	4,261,674	4,424,407
Обрачунате обавезе по основу међународног саобраћаја	10,056,783	7,758,321
Обрачунате обавезе по основу дистрибуције медијских садржаја	10,204,149	7,064,905
Обрачунате обавезе по основу осталих трошкова периода	15,698,647	15,034,499
Разграничене авансне фактуре за потребе обрачуна ПДВ-а	2,705,144	3,069,662
Остала пасивна временска разграничења	323,668	313,193
	43,250,065	37,664,987

Обрачунате обавезе по основу међународног саобраћаја, које на дан 31. децембра 2023. године износе 10,056,788 Конвертибилних марака, у највећем дијелу се односе на процјену попушта по основу роминга који је Група остварила са повезаним правним лицима.

Обрачунате обавезе по основу осталих трошкова периода које на дан 31. децембра 2023. године, износе 15,698,647 Конвертибилних марака, представљају трошкове периода за које постоје довољна сазнања о постојању и настанку истих, али до дана састављања консолидованих финансијских извјештаја, Група није примила коначну фактуру за примљене услуге или добра.

35. ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Примљени аванси и пренаплате од купаца	1,505,871	1,557,605
Обавезе за порезе, царине и дажбине на терет трошкова	588,783	307,127
Обавезе за порез на додату вриједност	2,358,357	2,945,027
Обавезе према запосленима	8,547,024	7,977,765
Обавезе за стицање учешћа у капиталу	6,806,794	5,372,626
Друге обавезе	2,459,523	1,994,316
	22,266,352	20,154,466

36. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК
(а) Компоненте пореза на добитак

	У Конвертибилним маркама Година која се завршава 31. децембра	
	2023.	2022.
Текући порески расход периода	34,673,839	7,134,687
Одложени порески приход – повећање одложених пореских средстава	(659,768)	134,094
Одложени порески расход – повећање одложених пореских обавеза	4,110,294	3,040,405
	38,124,365	10,309,186

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**
36. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК (Наставак)
(б) Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања прије опорезивања и прописане пореске стопе

	У Конвертибилним маркама Година која се завршава 31. децембра	
	2023.	2022.
<i>Добитак прије опорезивања</i>	392,596,725	95,333,157
Порез на добитак	37,775,413	10,082,380
<i>Усклађивања расхода/прихода:</i>		
- ефекат неопорезивих прихода	(5,413,555)	(4,405,351)
- ефекат непризнатих трошкова	2,317,852	1,457,658
- ефекат признавања неискоришћених пореских кредита по основу пренијетих пореских губитака	(5,871)	-
- ефекат привремених разлика	3,450,526	3,174,499
<i>Порез на добитак</i>	38,124,365	10,309,186
<i>Ефективна пореска стопа за годину</i>	9.71%	10.81%

(в) Одложена пореска средства

	У Конвертибилним маркама Година која се завршава 31. децембра	
	2023.	2022.
<i>Стање, 1. јануар</i>	882,406	1,044,982
Повећање одложених пореских средстава	659,768	(134,094)
Одложена пореска средства ранијег периода призната у текућем периоду	-	(28,482)
<i>Стање, крај године</i>	1,542,174	882,406

(г) Одложене пореске обавезе

	У Конвертибилним маркама 31. децембар	
	2023.	2022.
<i>Стање, 1. јануар</i>	(14,925,587)	(11,885,182)
Повећање одложених пореских обавеза у току године	(4,798,225)	(3,732,363)
Иницијално признавање одложених пореза по основу пословне комбинације	(1,640,257)	-
Смањење одложених пореза по основу пословне комбинације	688,655	691,958
<i>Стање, крај године</i>	(20,675,414)	(14,925,587)

(д) Текуће пореске обавезе/потраживања

	У Конвертибилним маркама 31. децембар	
	2023.	2022.
Потраживања за преплаћени порез на добитак	-	1,120,944
Обавезе за текући порез на добитак	27,382,549	-
<i>Стање, крај године</i>	27,382,549	1,120,944

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године
37. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ СТРАНАМА

Већински власник Групе је друштво Телеком Србија а.д. Београд, чији је већински власник Република Србија. Сљедећа салда потраживања и обавеза су произашла из трансакција обављених са повезаним странама:

а) ИЗВЈЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОЛОЖАЈУ
31. децембар 2023.

	У Конвертибилним маркама			
	Матично друштво	Придružена друштва	Друге повезане стране	УКУПНО
Право на дистрибуцију ТВ садржаја	5,003,245	-	27,174,670	32,177,915
Остала дугорочна потраживања	41,021,372	-	-	41,021,372
Укупно стална средства	46,024,617	-	27,174,670	73,199,287
Потраживања од купаца	278,978,880	9,725,830	3,154,912	291,859,622
Потраживања за камате	-	89,359	-	89,359
Обрачунати, а нефактурисани приходи из међународног саобраћаја	4,482,029	1,068,500	2,819	5,553,348
Укупно потраживања	283,460,909	10,883,689	3,157,731	297,502,329
Укупно	329,485,526	10,883,689	30,332,401	370,701,616
Обавезе према добављачима	(33,173,811)	(2,167,554)	(3,334,228)	(38,675,593)
Обавезе за камате	(3,709)	-	(6,824)	(10,533)
Обавезе за дивиденду	(88,866,440)	-	-	(88,866,440)
Обрачунати (процијењени) трошкови	(13,374,524)	(2,462,396)	(652,033)	(16,488,953)
Дугорочни кредити	(204,190)	-	-	(204,190)
Краткорочни кредити	(163,483)	-	-	(163,483)
Обавезе за право на дистрибуцију ТВ садржаја	(19,109,967)	-	(15,769,116)	(34,879,083)
Укупно обавезе	(154,896,124)	(4,629,950)	(19,762,201)	(179,288,275)
Нето потраживања/(обавезе)	174,589,402	6,253,739	10,570,200	191,413,341

31. децембар 2022.

	У Конвертибилним маркама			
	Матично друштво	Придružена друштва	Друге повезане стране	УКУПНО
Право на дистрибуцију ТВ садржаја	3,383,667	-	3,495,428	6,879,095
Остала дугорочна потраживања	-	-	-	-
Укупно стална средства	3,383,667	-	3,495,428	6,879,095
Потраживања од купаца	13,318,725	6,431,792	3,316,070	23,066,587
Потраживања за камате	-	89,359	-	89,359
Обрачунати, а нефактурисани приходи из међународног саобраћаја	3,489,856	505,982	86	3,995,924
Укупно потраживања	16,808,581	7,027,133	3,316,156	27,151,870
Укупно	20,192,248	7,027,133	6,811,584	34,030,965
Обавезе према добављачима	(27,892,019)	(646,335)	(3,182,009)	(31,720,363)
Обавезе за камате	(2,044)	-	-	(2,044)
Обавезе за дивиденду	(88,866,440)	-	-	(88,866,440)
Обрачунати (процијењени) трошкови	(7,803,394)	(1,752,502)	(335,057)	(9,890,953)
Дугорочни кредити	(164,137)	-	-	(164,137)
Краткорочни кредити	(82,068)	-	-	(82,068)
Обавезе за право на дистрибуцију ТВ садржаја	(28,104,991)	-	(170,744)	(28,275,735)
Укупно обавезе	(152,915,093)	(2,398,837)	(3,687,810)	(159,001,740)
Нето потраживања/(обавезе)	(132,722,845)	4,628,296	3,123,774	(124,970,775)

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године
37. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ СТРАНАМА (Наставак)
(б) ИЗВЈЕШТАЈ О ДОБИТКУ И ГУБИТКУ И ОСТАЛОМ УКУПНОМ РЕЗУЛТАТУ

Година која се завршава 31. децембра 2023. године

 У Конвертибилним маркама
 Друге

	Матично друштво	Придružена друштва	повезане стране	УКУПНО
Приходи од продаје робе и услуга	27,391,099	3,151,296	1,240,181	31,782,576
Приходи од камата	164,172	-	-	164,172
Остали пословни приходи	274,127,200	3,085	15,290	274,145,575
Укупно приходи	301,682,471	3,154,381	1,255,471	306,092,323
Трошкови остварени са повезаним правним лицима	(33,604,989)	(7,743,611)	(610,303)	(41,958,903)
Укупно расходи	(33,604,989)	(7,743,611)	(610,303)	(41,958,903)
Нето приходи/(расходи)	268,077,482	(4,589,230)	645,168	264,133,420

Година која се завршава 31. децембра 2022. године

 У Конвертибилним маркама
 Друге

	Матично друштво	Придružена друштва	повезане стране	УКУПНО
Приходи од продаје робе и услуга	25,829,749	3,002,960	1,731,852	30,564,561
Приходи од камата	-	-	-	-
Остали пословни приходи	-	11,744	-	11,744
Укупно приходи	25,829,749	3,014,704	1,731,852	30,576,305
Трошкови остварени са повезаним правним лицима	(21,807,065)	(1,828,346)	(3,163,052)	(26,798,463)
Укупно расходи	(21,807,065)	(1,828,346)	(3,163,052)	(26,798,463)
Нето приходи/(расходи)	4,022,684	1,186,358	(1,431,200)	3,777,842

 У Конвертибилним маркама
 Година која се завршава
 31. децембра

	2023	2022
в) Краткорочна примања кључног руководећег особља:		
- Извршни одбор и управа повезаних правних лица	(2,384,444)	(2,169,319)
- Управни одбор	(322,605)	(304,528)
- Одбор за ревизију	(110,484)	(100,392)
- Надзорни одбор	(82,179)	(86,295)
	(2,899,712)	(2,660,534)

Кључно руководеће особље не прима накнаде за додатне дугорочне бенефиције, односно бенефиције по престанку запослења, осим бенефиција објелодањених у *Напомени 3.15*.

Трансакције са повезаним лицима су вредноване под истим или сличним комерцијалним условима као и трансакције са другим правним лицима. На дан састављања ових консолидованих финансијских извјештаја, Група нема очекиваних кредитних губитака по основу којих би се извршила исправка вриједности потраживања од повезаних правних лица.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**
38. ЗАРАДА И ДИВИДЕНДА ПО АКЦИЈИ

	У Конвертибилним маркама Година која се завршава 31. децембра	
	2023.	2022.
Нето добитак обрачунског периода	354,472,360	85,023,971
Просјечан пондерисан број издатих акција	491,383,755	491,383,755
Зарада по акцији (основна и разријеђена)	0.7214	0.1730

Обавезе за преостале неисплаћене дивиденде акционарима на дан 31. децембра 2023. године износе 92,353,568 Конвертибилних марака (31. децембар 2022. године: 109,012,126 Конвертибилних марака).

39. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ
Судски спорови

Група се повремено јавља као тужена страна у споровима које физичка и правна лица воде против Групе. Процијењене потенцијалне обавезе Групе по судским споровима у којима је Група тужена страна на дан 31. децембра 2023. године износе укупно 54,269,297 Конвертибилних марака, не укључујући ефекте потенцијалних затезних камата и трошкова судских спорова.

Најзначајнији спор је онај у којем се као тужилац јавља *Crumb group* д.о.о. Бијељина у износу од 42 милиона Конвертибилних марака. Управа користи правне савјете за горе наведени спор, на основу којих вјерује да је вјероватноћа негативног исхода по Друштво мала, с обзиром на чињеницу да не постоји ваљан правни основ за наведени спор.

Увјерење о неоснованости тужбеног захтјева усмјереног против Друштва, Управа темељи на чињеницама да су у овом случају надлежни органи, у законом предвиђеном поступку, већ утврдили да противправности на страни Друштва није било. Управа, даље, не очекује да ће коначан исход наведеног спора значајно угрозити материјално-финансијско пословање Друштва. На основу наведених чињеница Друштво није евидентирало резервисања по основу датог спора, нити сматра да су даља објелодањивања неопходна. Руководство Друштва процјењује да неће настати материјално значајни губици по основу исхода преосталих судских спорова у току, изнад износа за који је већ извршено резервисање.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године
40. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ
40.1. Управљање ризиком капитала

Циљ управљања капиталом је да Група задржи способност да настави са својим пословањем у неограниченом периоду у предвидивој будућности, како би очувала оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала, а акционарима обезбиједи дивиденде, док истовремено Група прати капитал на основу коефицијента задужености.

Менаџмент Групе прегледа структуру капитала по потреби. На основу тог прегледа Група уравнотежава структуру капитала преко нових дугорочних инвестиција, као и узимања нових кредита или откупа постојећих. Цјелокупна стратегија Групе за управљање капиталом је непромијењена.

40.1.1. Рацио укупне задужености према капиталу

Показатељи задужености Групе са стањем на крају године били су сљедећи:

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Задуженост (а)	239,933,814	262,886,205
Готовина и готовински еквиваленти	(26,217,822)	(24,604,033)
Нето задуженост	213,715,992	238,282,172
Капитал (б)	1,033,766,110	679,002,177
Рацио укупног дуговања према капиталу	20.67%	35.09%

- (а) Задуженост се односи на дугорочне кредитне обавезе, као и текућа доспијећа дугорочних кредитних обавеза.
- (б) Капитал укључује акцијски капитал, резерве и нераспоређени добитак и добитке/губитке од финансијске имовине мјерене по фер вриједности кроз остали укупни резултат.

40.1.2. Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Значајне рачуноводствене политике и усвојена начела, укључујући критеријум за признавање, основе мјерења и основе признавања прихода и расхода за сваку категорију финансијске имовине, финансијских обавеза и капитала, детаљније су објашњене у *Напомени 3* уз консолидоване финансијске извјештаје.

40.2. Категорије финансијских инструмената

Категорије финансијских инструмената на дан 31. децембра 2023. и 31. децембра 2022. године су приказане у наредној табели:

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Финансијска имовина чија се фер вриједност мјери по амортизованом трошку	398,502,439	119,594,524
Финансијске обавезе по амортизованој вриједности	605,748,549	640,054,485

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**
40. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (Наставак)
40.3. Циљеви управљања финансијским ризицима

У свом редовном пословању, Група је, у различитом обиму, изложена одређеним финансијским ризицима, и то: тржишном ризику (који обухвата ризик од промјене курса страних валута, ризик од промјене каматних стопа и ризик од промјене цијена), ризику ликвидности и кредитном ризику. Управљање ризицима у Групи је усмјерено на минимизирање потенцијалних негативних утицаја на финансијско стање и пословање Групе у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта. Управљање ризицима дефинисано је рачуноводственим политикама Групе.

У години која се завршава 31. децембра 2023. године, Група није ступала у трансакције са изведеним финансијским инструментима (дериватима), као што су свопови каматних стопа или форварди.

(1) Тржишни ризик
(а) Ризик од промјене курса страних валута

Иако дио својих трансакција Група обавља у страним валутама, менаџмент Групе сматра да Група није значајно изложена ризику од промјене курса страних валута приликом пословања у земљи и иностранству, јер углавном обавља своје пословне трансакције у локалној валути (Конвертибилна марка), као и у EUR за који је Конвертибилна марка везана фиксним валутним курсом (1 EUR = 1.95583 Конвертибилне марке).

У складу са наведеним, менаџмент Групе није вршио анализу осјетљивости на промјене курса страних валута, изузев за промјене USD, јер има одређене обавезе у тој страниој валути.

Књиговодствена вриједност финансијске имовине и обавеза Групе у страним валутама на дан извјештавања је сљедећа:

	Имовина		У Конвертибилним маркама Обавезе	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
EUR	292,104,123	22,445,768	231,254,506	236,264,014
USD	1,004,389	4,053,879	6,850,843	13,591,455
CHF	5,099	2,994	-	-
GBP	2,344	313	-	275
RSD	1,700,247	215,074	366,707	-
SEK	719	200	-	-
DKK	548	549	-	-
	294,817,469	26,718,777	238,472,056	249,855,744

Анализа осјетљивости

Анализа осјетљивости на промјене курса страних валута је урађена највећим дијелом на USD, и одређена на основу изложености ризику промјене курса страних валута на крају извјештајног периода.

Уколико би се курс страних валута повећао/смањено за 10%, нето добитак Групе за годину која се завршава 31. децембра 2023. године био би већи/мањи за износ од 48,450 Конвертибилних марака (упоредни податак у 2022. години: 40,148 Конвертибилних марака).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године

---

40. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (Наставак)**40.3. Циљеви управљања финансијским ризицима (Наставак)****(1) Тржишни ризик (Наставак)****(б) Ризик од промјене каматних стопа**

Група је изложена разним ризицима који, кроз ефекте промјена висине тржишних каматних стопа, дјелују на њен финансијски положај и токове готовине. С обзиром да Група нема значајну каматоносну имовину, приходи Групе су у значајној мјери независни од промјене тржишних каматних стопа.

Ризик Групе од промјена каматних стопа проистиче првенствено из обавеза по основу примљених дугорочних кредита. Кредити примљени по промјенљивим каматним стопама излажу Групу каматном ризику токова готовине, док кредити примљени по фиксним каматним стопама излажу Групу ризику промјене фер вриједности каматних стопа.

Током године која се завршава 31. децембра 2023. године, највећи дио обавеза по кредитима био је са варијабилном каматном стопом, која је везана за EURIBOR. Обавезе по кредитима са промјенљивим каматним стопама су највећим дијелом у страниј валути (EUR).

Група врши анализу изложености ризику од промјене каматних стопа на динамичкој основи узимајући у обзир алтернативне изворе финансирања и рефинансирања, прије свега за дугорочне обавезе, јер оне представљају најзначајнију каматоносну позицију. Група још увијек не врши своп промјенљиве за фиксну каматну стопу или обрнуто, али предузима одговарајуће мјере ради обезбјеђења кредита од банака под повољнијим условима.

Анализа осјетљивости

Анализа осјетљивости на промјене каматних стопа је одређена на основу изложености каматних стопа недеривативних инструмената на крају извјештајног периода. За промјенљиве каматне стопе обавеза, анализа је припремљена под претпоставком да је неизмирени износ обавеза на крају извјештајног периода био неизмирени у току цијелог извјештајног периода.

У случају да је каматна стопа на обавезе по новчаним и робним кредитима у току извјештајног периода била већа/мања за 10%, уз остале непромијењене варијабле, нето добитак Групе за годину који се завршава 31. децембра 2023. године био би мањи/већи за износ од 1,569,066 Конвертибилних марака (упоредни податак у 2022. години: 681,984 Конвертибилне марке) као резултат већег/мањег расхода камата.

(в) Ризик од промјене цијена капитала

Током извјештајног периода од годину дана који се завршава 31. децембра 2023. године, Група је изложена одређеном ризику од промјена цијена власничких хартија од вриједности. Наведена улагања се држе више за стратегијске сврхе, него за сврхе дневног трговања, и њима се активно не тргује.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**
40. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (Наставак)
40.3. Циљеви управљања финансијским ризицима (Наставак)
(2) Ризик ликвидности

Управљање ликвидношћу је централизовано на нивоу Групе. За управљање ризиком ликвидности одговоран је менаџмент Групе који је успоставио одређене процедуре у вези са дугорочним и краткорочним управљањем ризиком ликвидности.

Група располаже довољним износом високо ликвидних средстава (готовина и готовински еквиваленти), као и континуираним приливом новчаних средстава од реализације услуга који омогућава да своје обавезе измирује у року доспијећа.

Група не користи финансијске деривате.

У циљу управљања ризиком ликвидности, Група је усвојила финансијске политике којима је дефинисана дисперзија у нивоима одлучивања приликом набавке одређених добара/услуга. Ова дисперзија је обезбијеђена утврђивањем лимита до којих поједина лица или органи у Групи одлучују о некој набавци.

Рочност доспијећа финансијске имовине и обавеза Групе на дан 31. децембра 2023. године и 31. децембра 2022. године:

Финансијска имовина
31. децембар 2023.
Без камата
-Кредити и потраживања (укључујући готовину и готовинске еквиваленте)
Са фиксном каматном стопом
-Фер вриједност по амортизованом трошку
Укупно
31. децембар 2022.
Без камата
-Кредити и потраживања (укључујући готовину и готовинске еквиваленте)
Са фиксном каматном стопом
-Фер вриједност по амортизованом трошку
Укупно

	У Конвертибилним маркама					
	До 3 мјесеца	3-12 мјесеци	1-2 године	2-5 година	преко 5 година	Укупно
31. децембар 2023.						
<i>Без камата</i>						
<i>-Кредити и потраживања (укључујући готовину и готовинске еквиваленте)</i>	396,324,090	-	-	-	-	396,324,090
<i>Са фиксном каматном стопом</i>						
<i>-Фер вриједност по амортизованом трошку</i>	948,087	2,419,360	19,381,898	28,515,759	177,615	51,442,719
Укупно	397,272,177	2,419,360	19,381,898	28,515,759	177,615	447,766,809
31. децембар 2022.						
<i>Без камата</i>						
<i>-Кредити и потраживања (укључујући готовину и готовинске еквиваленте)</i>	118,845,628	-	-	-	-	118,845,628
<i>Са фиксном каматном стопом</i>						
<i>-Фер вриједност по амортизованом трошку</i>	43,612	144,408	34,318	103,355	206,092	531,785
Укупно	118,889,240	144,408	34,318	103,355	206,092	119,377,413

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**
40. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (Наставак)
40.3. Циљеви управљања финансијским ризицима (Наставак)
(2) Ризик ликвидности (Наставак)

Финансијске обавезе	У Конвертибилним маркама					
	До 3 мјесеца	3-12 мјесеци	1-2 године	2-5 година	преко 5 година	Укупно
31. децембар 2023.						
<i>Остале обавезе по амортизованом трошку</i>						
-Без камата	221,871,422	81,785,150	15,953,623	4,815,533	-	324,425,728
-Инструменти по варијабилној каматној стопи	23,146,748	64,966,426	74,937,474	101,738,362	4,566,510	269,355,520
-Инструменти по фиксној каматној стопи	3,915,505	10,988,842	8,548,917	16,113,853	7,377,469	46,944,586
Укупно	248,933,675	157,740,418	99,440,014	122,667,748	11,943,979	640,725,834
31. децембар 2022.						
<i>Остале обавезе по амортизованом трошку</i>						
-Без камата	235,004,534	65,084,575	18,068,588	16,286,562	-	334,444,259
-Инструменти по варијабилној каматној стопи	11,340,624	61,316,509	73,566,734	137,611,161	1,503,794	285,338,822
-Инструменти по фиксној каматној стопи	3,961,653	14,301,932	10,519,866	16,407,899	7,222,628	52,413,978
Укупно	250,306,811	140,703,016	102,155,188	170,305,622	8,726,422	672,197,059

Преглед доспијећа финансијских инструмената (имовине и обавеза) је направљен на основу недисконтованих новчаних токова финансијске имовине и обавеза, укључујући и камате на ту имовину које ће бити зарађене (осим на средства за која Група очекује да ће се новчани ток појавити у другом периоду), односно на основу најранијег датума када се од Групе може тражити да плати насталу обавезу.

Износи укључени у претходне табеле за финансијске инструменте (имовину и обавезе) по варијабилним каматним стопама могу бити предмет промјене уколико се промјене у варијабилним каматним стопама буду разликовале од процијењених каматних стопа утврђених на крају извјештајног периода.

(3) Кредитни ризик

Кредитни ризик се односи на ризик да друга страна неће испунити своје уговорне обавезе према Групи, што ће резултовати финансијским губитком Групе. Група је усвојила политике у вези са праћењем кредитне способности партнера, као и захтијевања одређених обезбјеђења (колатерала), у случајевима гдје је то могуће, а у циљу смањивања ризика од потенцијалних финансијских губитака насталих неиспуњавањем одређених уговорних обавеза.

Кредитни ризик настаје код потраживања од правних и физичких лица, готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, као и преузетих обавеза.

Група је изложена кредитном ризику у ограниченој мјери. Обезбјеђење од кредитног ризика успостављено је предузимањем одређених мјера и активности на нивоу Групе. У случају неблагоприятног измиривања обавеза корисника услуга према Групи, истима се онемогућава даље кориштење услуга.

Поред тога, Група нема значајну концентрацију кредитног ризика у вези са потраживањима, јер има велики број међусобно неповезаних купаца са појединачно малим износима дуговања. Поред онемогућавања даљег кориштења услуга, користе се и сљедећи механизми наплате: репрограмирање дуга, компензације са правним лицима, утужења, вансудска поравнања и остало.

Наплата кредита датих запосленима у Групи се обезбјеђује кроз административне забране, односно умањење плата за адекватан износ рата, док запослени који напуштају Групу, уговором регулишу начин исплате преосталог дијела износа кредита у тренутку одласка из Групе.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**
40. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (Наставак)
40.3. Циљеви управљања финансијским ризицима (Наставак)
(3) Кредитни ризик (Наставак)

У циљу минимизирања кредитног ризика, Група је развила и одржавала оцјену кредитног ризика Групе како би категоризовала изложености према степену ризика неиспуњавања обавеза. Информације о кредитном рејтингу пружају доступне независне рејтинг агенције, у случају да нису доступне, Група користи друге јавно доступне финансијске информације и властите податке о трговању Групе како би оцијенили своје главне купце и остале дужнике. Изложеност Групе и кредитни рејтинг уговорених страна се континуирано прате и укупна вриједност закључених трансакција се шири међу одобреним партнерима.

Тренутни оквир за оцјену кредитног ризика Групе састоји се од сљедећих категорија:

Категорије	Опис	Основе за признавање очекиваних кредитних губитака
Приходуюћи	Уговорена страна има низак ризик од неиспуњавања обавеза и нема доспјеле износе	12-мјесечни очекивани кредитни губици
Сумњива	Износ је у кашњењу >30 дана или је дошло до значајног повећања кредитног ризика од почетног признавања	Животни вијек очекиваног кредитног губитка – без исправке
Неиспуњење обавезе	Износ је у кашњењу >60 дана или постоје докази који указују на то да је имовину потребно умањити	Животни вијек очекиваног кредитног губитка – са исправком
Отпис	Постоје докази који указују да је дужник у озбиљним финансијским потешкоћама и да Група нема реалне изгледе за опоравак	Отписани износ

Табеле у наставку приказују кредитни квалитет финансијских средстава Групе, уговорених средстава и уговора о финансијским гаранцијама, као и максималну изложеност Групе кредитном ризику према оцјенама за кредитни ризик.

31. децембар 2023.	Напомена	Екстерна класификација	Интерна класификација	12-мјесечни или очекивани животни вијек кредитног губитка	Бруто износ	Исправка вриједности	Нето износ
Дугорочна потраживања и кредити	16,23	Н/П	Приходуюћи и неприходуюћи	Животни вијек	1,992,686	18,184	1,974,502
Купци	20	Н/П	Приходуюћи и неприходуюћи	Животни вијек	437,622,452	69,704,242	367,918,210
Друга потраживања	21	Н/П	Приходуюћи и неприходуюћи		4,166,390	564,885	3,601,505
Готовина и готовински еквиваленти	25	Н/П	Приходуюћи		25,007,822	-	25,007,822
Финансијска средства која се накнадно вреднују по амортизованој вриједности	17	Н/П	Приходуюћи		400	-	400
					468,789,750	70,287,311	398,502,439

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**
40. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (Наставак)
40.3. Циљеви управљања финансијским ризицима (Наставак)
(4) Фер вриједност

Фер вриједност финансијских средстава која нису вреднована по фер вриједностима

Изузев као што је наведено у наредним табелама, менаџмент Групе сматра да књиговодствена вриједност финансијских средстава и финансијских обавеза, признатих у приложеним консолидованим финансијским извјештајима, апроксимира њиховој фер вриједности.

	31. децембар 2023.		31. децембар 2022.	
	Књиговодствена вриједност	Фер вриједност	Књиговодствена вриједност	Фер вриједност
<i>Финансијска имовина:</i>				
Финансијска имовина чија се фер вриједност мјери по амортизованом трошку	-	-	1,647	1,413
Укупно	-	-	1,647	1,413

Претпоставке које су кориштене за процјену тренутне тржишне вриједности финансијских средстава/обавеза су сљедеће:

- За краткорочне пласмане, позајмице и обавезе, књиговодствена вриједност је приближна фер вриједности због њиховог кратког рока доспијећа.
- За дугорочне пласмане и обавезе за израчунавање фер вриједности користи се метод дисконтовања будућих новчаних токова по тренутној тржишној каматној стопи, која је на располагању Групи за сличне финансијске инструменте.
- За хартије од вриједности расположиве за продају којима се тргује на активном тржишту израчунавање фер вриједности се врши на основу посљедње тржишне цијене наведених хартија од вриједности.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**
41. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА
41.1. Информације о сегментима

На дан 31. децембра 2023. године, извјештајни сегменти Групе, у складу са МСФИ 8, су сљедећи:

1. Фиксна мрежа, и
2. Мобилна мрежа.

41.2. Приходи и резултати сегмената

Приходи и резултати сегмената за годину која се завршава 31. децембра 2023. године дати су у прегледу који сlijеди:

	У Конвертибилним маркама		
	Фиксна мрежа	Мобилна мрежа	Укупно
31. децембар 2023. године			
Приходи од продаје робе и услуга	245,123,270	272,623,808	517,747,078
Остали пословни приходи	26,360,875	283,004,431	309,365,306
Интерни обрачун између сегмената	85,169,168	35,110,035	120,279,203
Трошкови материјала, робе и везаних услуга	(10,953,055)	(35,802,153)	(46,755,208)
Трошкови запослених	(52,282,510)	(49,467,517)	(101,750,027)
Трошкови амортизације	(94,553,690)	(44,144,737)	(138,698,427)
Трошкови производних услуга	(55,395,378)	(45,812,172)	(101,207,550)
Остали пословни расходи	(15,310,667)	(22,528,397)	(37,839,064)
Финансијски приходи - каматносни	447,803	490,425	938,228
Финансијски приходи - остали	948,878	322,871	1,271,749
Обезвређење финансијских средстава	(1,369,657)	(1,513,377)	(2,883,034)
Финансијски расходи	(13,921,488)	(14,609,552)	(28,531,040)
Интерни обрачун између сегмената	(35,110,035)	(85,169,168)	(120,279,203)
Учешће у резултату придружених друштава	9,914,481	11,024,233	20,938,714
Добитак прије опорезивања	89,067,995	303,528,730	392,596,725
Порез на добитак	(8,649,234)	(29,475,131)	(38,124,365)
Нето добитак	80,418,761	274,053,599	354,472,360

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**
41. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА (Наставак)
41.2. Приходи и резултати сегмената (Наставак)

Приходи и резултати сегмената за годину која се завршава 31. децембра 2022. године дати су у прегледу који слиједи:

31. децембар 2022. године	У Конвертибилним маркама		
	Фиксна мрежа	Мобилна мрежа	Укупно
Приходи од продаје робе и услуга	235,350,434	264,081,956	499,432,390
Остали пословни приходи	23,257,750	8,448,605	31,706,355
Интерни обрачун између сегмената	81,656,228	34,103,571	115,759,799
Трошкови материјала, робе и везаних услуга	(14,975,817)	(42,816,681)	(57,792,498)
Трошкови запослених	(49,851,772)	(42,180,549)	(92,032,321)
Трошкови амортизације	(92,950,132)	(44,242,188)	(137,192,320)
Трошкови производних услуга	(58,554,892)	(44,126,062)	(102,680,954)
Остали пословни расходи	(14,432,351)	(21,531,803)	(35,964,154)
Финансијски приходи - каматноснони	330,236	298,633	628,869
Финансијски приходи - остали	1,094,003	528,258	1,622,261
Обезвређење финансијских средстава	(1,406,445)	(1,309,252)	(2,715,697)
Финансијски расходи	(5,557,124)	(4,998,510)	(10,555,634)
Интерни обрачун између сегмената	(34,103,571)	(81,656,228)	(115,759,799)
Учешће у резултату придружених друштава	413,177	463,683	876,860
Добитак прије опорезивања	70,269,724	25,063,433	95,333,157
Порез на добитак	(7,598,864)	(2,710,322)	(10,309,186)
Нето добитак	62,670,860	22,353,111	85,023,971

Приходи и резултати сегмената приказани у претходним табелама (за годину која се завршава 31. децембра 2023. године и 31. децембра 2022. године) представљају приходе генерисане од продаје екстерним купцима. Приходи између сегмената у току периода су елиминисани.

Рачуноводствене политике извјештајних сегмената су идентичне као и рачуноводствене политике Групе описане у *Напомени 3*.

Добитак сегмента представља профит сваког сегмента, са укљученом алокацијом свих трошкова и то на бази прихода остварених од стране сваког сегмента посебно. То представља критеријум по којем се извјештава према руководиоцима надлежним за доношење кључних одлука, у циљу алокације адекватних ресурса сегментима, као и анализе њихових резултата.

Приходи Групе од главних услуга су детаљно приказани у *Напомени 5* уз консолидоване финансијске извјештаје.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**
41. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА (Наставак)
41.3. Капитална улагања сегмената

Капитална улагања сегмената у току године која се завршава 31. децембра 2023. године и 31. децембра 2022. године су сљедећа:

	У Конвертибилним маркама		
	Фиксна мрежа	Мобилна мрежа	Укупно
31. децембар 2023. године			
Капитална улагања (Напомене 12 и 13)	112,215,622	44,885,520	157,101,142
31. децембар 2022. године			
Капитална улагања (Напомене 12 и 13)	83,784,048	57,568,573	141,352,621

Капитална улагања обухватају набавке нематеријалних улагања, некретнина и опреме у току извјештајног периода.

42. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Република Српска и Босна и Херцеговина тренутно имају више закона који регулишу разне порезе уведене од стране надлежних органа. Порези који се плаћају укључују порез на додатну вриједност, порез на добитак и порезе на плате (социјалне порезе), заједно са другим порезима. Поред тога, закони којима се регулишу ови порези нису били примјењивани дуже вријеме за разлику од развијенијих тржишних привреда; док су прописи којим се врши имплементација ових закона често нејасни или не постоје.

Сходно томе, у погледу питања везаних за пореске законе ограничен је број случајева који се могу користити као примјер. Често постоје разлике у мишљењу међу државним министарствима и организацијама везано за правну интерпретацију законских одредби што може довести до неизвјесности и сукоба интереса. Пореске пријаве, заједно са другим областима законског регулисања (на примјер, питања царина и девизне контроле) су предмет прегледа и контрола од више овлашћених органа којима је законом омогућено прописивање јако строгих казни и затезних камата.

Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Групе могу се разликовати од тумачења менаџмента. Као резултат изнесеног, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Групи може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. У складу са Законом о Пореској управи Републике Српске, период застарјелости пореске обавезе је пет година. То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од тренутка када је обавеза настала. Ове чињенице утичу да порески ризик у Републици Српској и Босни и Херцеговини буде значајнији од оног у земљама са развијенијим пореским системом. Поред наведеног, Група има значајне трансакције са повезаним правним лицима.

Поред наведеног, Група има значајне трансакције са повезаним правним лицима. Иако менаџмент Групе сматра да Група посједује довољну и адекватну пратећу документацију у вези са трансферним цијенама, постоји неизвјесност да се захтјеви и тумачења пореских и других органа разликују од тумачења менаџмента. Менаџмент Групе сматра да евентуална различита тумачења неће имати материјално значајних посљедица по консолидоване финансијске извјештаје Групе.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године**
43. ТЕКУЋА ЕКОНОМСКА СИТУАЦИЈА И ЊЕН УТИЦАЈ НА ПОСЛОВАЊЕ ГРУПЕ

Свјетске економије су се наставиле опорављати од рецесије коју је проузроковала пандемија изазвана коронавирусом, али је због актуелне ситуације у свијету дошло и до повећања стопа инфлације и поштравања монетарне политике. Економија БиХ, као и економије других земаља у окружењу се суочавају са комбинацијом нових изазова које се огледају кроз раст цијена енергената, успоравањем глобалног и економског раста који се директно одражава и на њихов раст. Група редовно прати дешавања у свијету и окружењу, те спроводи све неопходне мјере како би минимизирало утицај на пословање Групе. На дан издавања ових финансијских извештаја Група и даље испуњава своје обавезе, те континуирано пружа услуге својим клијентима.

44. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеве за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примијењени за прерачун девизних позиција извештаја о финансијском положају у Конвертибилне марке, за поједине главне валуте су били сљедећи:

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Евро (EUR)	1.95583	1.95583
Динар (RSD)	0.01669	0.01667
Амерички долар (USD)	1,76998	1.83371
Швајцарски франак (CHF)	2,11213	1.98622

45. ДОГАЂАЈИ ПОСЛИЈЕ ИЗВЈЕШТАЈНОГ ПЕРИОДА

Дана 27. децембра.2023. године, Скупштина друштва *TRION TEL* д.о.о. Бања Лука је донијела одлуку о покретању поступка спајања уз припајање матичном друштву Мтел а.д. Бања Лука које је власник 100% удјела у друштву *TRION TEL* д.о.о. Бања Лука. Уписом у судски регистар статусне промјене спајање уз припајање дана 27. фебруара 2024. године, цјелокупна имовина друштва *TRION TEL* д.о.о. Бања Лука, укључујући права и обавезе, прелази на стицаоца, друштво Мтел а.д. Бања Лука, а друштво које се спаја припајењем престаје да постоји без спровођења поступка ликвидације.